SOVIETAI PAĖMĖ ZAPOROŽE

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Metams

No. 244 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Spalių-Oct. 16, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XX

KRISLAI

Gadynė "Liovėsi Ėjusi..." Tai Laikraštis, Kurio Visi Neapkentė. Mėlynoji Divizija. Nereikia Nuogąstauti.

Rašo R. MIZARA

Vienybė skelbia, jog **"socialistų savaitraštis Brooklyne liovėsi ėjęs."** Kitais žodžiais, Naujoji Gadynė pakratė kojomis.

Importuotasis redaktorius Januškis spjovė ant Gadynės ir išėjo jieškotis darbo kitur.

Stilsonas, sakoma, dirba katalikų Amerikoje.

Gadynės lavonui apkasti paliktas žinomas laikraščių graborius Stasys Strazdas!

Apie tas šermenis bus galima parašyti plačiau vėliau. Dabar tiek tenka pasakyti: dėl to laikraštuko "liovimosi ėjus" **niekas neraudos.**

Pažangioji visuomenė Gadynės niekad nepaisė ir jos neskaitė; grupelė žmonių, kurie ją bandė palaikyti, visuomet žinojo, kad Gadynės dienos suskaitytos, kad ji serga nepagydoma vėžio liga. Keleiviniai ir naujieniniai socijalistai į Gadynę žiūrėjo, kaip į kokį nelemtą benkartą, prieš jų norą jiems primestą.

Ir taip šis laikraštukas maišėsi ir maišėsi, kaip kokia šuns uodega tarp kojų. Tiesa, Gadynė mokėdavo paloti ant komunistų, ant Tarybų Sąjungos—dažnai savo tonu Gadynė bandydavo pralenkti ir Naujienas ir Keleivį ir kitus antitarybinius laikraščius. Bet net ir labai uolūs smetonininkai, kuriems Gadynė pataikaudavo, jos nerėmė.

Ir taip, ji sirgo ir sirgo; moralinis ir medžiaginis vėžys ją graužė ir graužė iki ji savo dūšią Belzebubui atidavė.

Nemažai žmonių turi sudėję į Gadynės bendrovę daug pinigų, — šėrais ir aukomis.

Ką dabar jie darys?

Liekasi palaukti ir pamatyti.

Žinios skelbia, kad Ispanijos budelis Franko ištraukias iš Rytų Fronto savo "mėlynąją diviziją," kurią jis ten pasiuntė 1941 metais.

Kai Franko tąją fašistų diviziją siuntė, jis skelbė, jog tai daras tam, kad "apsaugoti pasaulį nuo bolševistinio pavojaus."

Bet ar šiandien, kai Franko savo diviziją traukia namon, "bolševizmo pavojus" yra mažesnis, kaip buvo 1941 metais? Tik didžiausias mulkis gali sakyti, kad taip.

Man rodosi, tiesa bus tame: Franko partraukia "mėlynosios divizijos" tik vardą su vienu-kitu karininku; **pati divizija, josios kareiviai ir ginklai, pasiliko Tarybų Sąjungos plotuose, iš kurių niekas jų nei kaulų nebesurinks.**

Dėl to, kad Maskvoje, o ne kuriame kitame mieste įvyks trijų didžiulių valstybių užsienio reikalų ministerių konferencija, Keleivis nerimastauja. Girdi, **"konferencija bus Maskvoje... vietos pasirinkime laimėjo Rusija. Šis faktas nelemia nieko gera Pabalčio kraštams..."**

Atrodo, jog Keleivis labai klysta šitaip skelbdamas.

Pabaltijo kraštai įeina į didžiulę Tarybų Sąjungą. Kiekviena tarybinė respublika turi savo sostinę, savo centralinį miestą (Lietuva turi Vilnių, Ukraina Kijevą, Baltarusija—Minską, etc.), **bet jos visos turi ir vieną centralinę sostinę. Toji sostinė yra Maskva.**

Tai kodėl Pabaltijo kraštams gali būti bloga, jei Maskvoje įvyksta ši svarbioji konferencija?

Mano nuomone, bus atžagariai: **Pabaltijo kraštų žmonės labai džiaugsis, sužinoję apie tai.** Jie džiaugsis, nes numanys, kad konferencija nenutars to, kas būtų jiems blogo. Jie džiaugsis, nes žinos, kad konferencijoje bus tariamasi, kaip greičiau sumušti hitlerines govėdas ir išlaisvinti pavergtąsias tautas, jų tarpe tarybines Pabaltijo respublikas.

AUDRINGIAUSIAS AMERIKIEČIŲ ORO ŽYGIS VOKIETIJON

Nušauta 104 Nacių Lėktuvai Vokietijoj

London, spal. 15.—Stambūs būriai didžiųjų Amerikos bombanešių — Lekiančių Tvirtumų vakar nuskrido toli virš Vokietijos ir pleškino svarbiuosius mašinerijos rutuliukų (ballbearing, "šruotų") fabrikus Schweinfurte.

Audringose oro kautynėse amerikiniai bombanešiai nušovė 91-ną vokiečių lėktuvą kovotoją. O amerikiečiai neteko 60 savo Lekiančiųjų Tvirtumų, tai daugiau negu bet kuriame pirmesniame oro veiksme prieš Vokietiją.

Tuo tarpu amerikinių bombanešių palydovai, angliški lėktuvai kovotojai nukirto žemyn 14 nacių lėktuvų.

Tai jau antru kartu per mėnesį Amerikos lakūnai triuškino fabrikus tame karinės pramonės didmiestyje, pietiniai-vidurinėje Vokietijoje.

Skaičiuojama, jog paskutiniame žygyje prieš tą Schweinfurtą žuvę bei dingę 600 amerikiečių lakūnų, o medžiaginių nuostolių pasidarę apie $20,000,000.

Talkininkų Laivai Iškėlė Savo Jėgas Ties Volturno Upės Žiotim

London, spalių 15.—Anglų-amerikiečių karo laivai triuškinančiai bombardavo vokiečių pozicijas šiaurvakariniame Volturno upės gale ir iškėlė krantan dideles jėgas savo pėstininkų, tankų ir kitų pabūklų.

Talkininkai jau pradėjo viesuliškas atakas prieš nacius tame kampe, tarp jūros ir šiaurinių Volturno krantų.

London.— Sovietai sulaužė tūlas nacių apsigynimo linijas prie Kijevo.

Hitleris ir Japonai Keršysią Portugalijai Dėlei Azoro Salų

Nacių valdžia paskelbė per Berlyno radiją, jog Vokietija ir Japonija pasiuntė aštrius protestus Portugalijai dėlto, kad jinai leido Anglijai ir Amerikai naudot portugalų Azorų salas, kaipo Talkininkų laivynų ir lėktuvų stovyklas Atlanto Vandenyne prieš vokiečių submarinus.

Hitleris ir Japonija užreiškia, kad Portugalija tuomi sulaužė savo bepusiškumą (neutralumą) kare, ir todėl jie keršysią Portugalijai.

PAPRASTAS DALYKAS

Maskva. — Rašo Jonas Šimkus:

Lietuviškas Raudonosios Armijos dalinys paėmė vieną kaimišką miestelį. Žiūrint nuo kalniuko, per miškelį buvo matyt Ivanovka, kitas kaimas. Ten, Ivanovkoj, stumiami atgal priešai dar skubėjo apsitvirtinti, kad sulaikyti žygiuojančias pirmyn mūsų eiles.

Lietuvių dalinio komanduotojas, kurį daugumą jo kareivių vadina "tėvuku", pasiėmęs žiūroną, apžvalginėjo arčiausią gyvenamąją vietą. Jis pasišaukė leitenantą Markaitį, vyresnįjį žvalgų karininką.

"Na, drauge, tu turėsi apkirst vokiečius," tarė komanduotojas: "Atrodo, kad jie ruošiasi prisodinti savo geležinių čerepokų (minų). Sužinok, kiek jie čia turi šaudymo lizdų ir kur tie lizdai."

Leitenantas Markaitis atidavė komanduotojui pagarbą, vikriai apsisuko ir nuėjo vykdyti įsakymo.

Jis, vyresnysis žvalgų karininkas, turėjo kelis gabius padėjėjus, su kuriais jis "užuodė" kelis šaudomuosius priešų lizdus. Paskui mūsų artilerija nušlavė tuos lizdus nuo žemės veido.

Šia proga jis pasirinko Vaičelį, Januškevičių, Jucių ir Žeimį, geriausius savo žvalgus.

Jeigu tik penki vyrai iš viso šliaužtų linkui vokiečių, tai reikštų vėjais paleist bet kokį atsargumą. Vokiečiai nuolat "pipirino" mortirų sproginiais ir šlavė apylinkę ugnim iš automatinių šautuvų ir kulka-

(Tąsa 5-me pus.)

Skubi Atvaduoti Kijevą Nuo Naikintojų

Maskva.— Sovietų kovūnai veržiasi kuo greičiausiai atimt Kijevą iš nacių. Jie stengiasi atvaduot šį istorinį didmiestį pirma, negu hitlerininkai visiškai sunaikins jį.

Naciai be paliovos dinamitu sprogdina ir degina valdinius Kijevo rūmus, muzėjus, mokyklas, bažnyčias ir istorinius pastatus, kaip rašo Ilja Erenburg, žymusis karinis korespondentas, pats iš antrapus Dniepro matydamas tą kriminalį vokiečių darbą. Kai kurie Kijevo gyventojai nuo kalno moja raudonarmiečiams, kviesdami į miestą.

SOVIETAI MASINIAI NAIKINA NACIŲ LĖKTUVUS IR TANKUS

London.— Maskvos radijas pranešė, jog sovietinės jėgos spalių 13 d. sunaikino bei iš veikimo išmušė 96 vokiečių tankus ir nušovė 97 jų lėktuvus.

Torpediniai Sovietų lėktuvai nuskandino Baltijos Jūroj dar vieną kareivinį nacių laivą, 4,000 tonų įtalpos.

8,000 Laivastačių Streikas Kearny, N. J.

Kearny, N. J.— Sustreikavo 8,000 laivastačių Federal Shipbuilding kompanijos. Streikas kilęs dėl to, kad samdytojai pavarė iš darbo kelis darbininkų atstovus ir atsisakė daryt nau ją sutartį su darbininkais, reikalaujančiais geresnių sąlygų. CIO unijos vadai sako, kad tai jų neužgirtas streikas.

KIEK FINLIANDIJAI LĖŠUOJA KARAS

Stockholm.— Finliandijos (Suomijos) finansų ministeris Vaino Tanner sakė švedų spaudos atstovui, jog karas prieš Sovietus lėšuoja Finliandijai $380,000,000 per metus, nors jos fronte ir nėra didesnių karo veiksmų.

95,000 SLIAKERIŲ

Washington.— Skaičiuojama, kad visose Jungtinėse Valstijose esą 95,000 išsisukinėjančių nuo kariuomenės jaunų vyrų. Tokie bus tuoj armijon imami, kuriuos tik sučiups.

Amerikos lakūnai atakavo vokiečių lėktuvų aikštes ir geležinkelius Graikijoje.

Iš Zaporožės Didmiesčio Raudonarmiečiai Prasiveržė ir į Vakarinį Dniepro Upės Šoną

London, spalių 15.— Sovietų kariuomenė, atėmus iš vokiečių Zaporožės didmiestį rytiniame Dniepro upės šone, jau prasiveržė į vakarinę Dniepro pusę toje vietoje, kaip pranešė Raudonoji Žvaigždė, sovietinės armijos laikraštis.

Naciai, norėdami apsaugot sau bėgimą nuo vakarinių Dniepro pakrančių, išsprogdino garsųjį Zaporožės tvenkinį, didžiausią visoj Europoj ir lėšavusį 110 milionų dolerių. Vandeniu iš tvenkinio buvo užpludyta plati apylinkė, bet raudonarmiečiai persigrūmė ir per šį dirbtinį tvaną, įkandžiai vydamiesi hitlerininkus.

Vandens jėga iš to tvenkinio pagamindavo Sovietam daugybę elektros, kuri varydavo milžiniškus fabrikus ir apšviesdavo namus plačioje apygardoje. Pirm pasitraukiant iš Zaporožės 1941 m. rugpjūtyje, raudonarmiečiai žymią dalim sunaikino tą tvenkinį, ir paskui naciai tik šiek tiek tegalėjo jį pasitaisyti.

Sovietų kovūnai dabar ketvirtadienį šturmu paėmė Zaporožę, buvusį 300 tūkstančių gyventojų miestą.

Užimdami Zaporožę, sov. kovūnai užmušė 4,000 vokiečių ir pagrobė didelę daugybę jų kanuolių ir kitų ginklų ir amunicijos.

Pasveikint Zaporožės pergalę, pagal maršalo Stalino įsakymą, Maskvoj buvo mušta 24-rios šūvių salvės (zalpai) iš 224-rių kanuolių.

Zaporožė stovi apie 50 mylių į pietus nuo didžio pramonės centro Dniepropetrovsko, esamo vakarinėje Dniepro pakrantėje.

PERKIRTO NACIAM KRIMO GELEŽINKELĮ

65 mylios į pietus nuo Zaporožės raudonarmiečiai dviejose vietose perkirto svarbiausią vokiečiams geležinkelį, į pietus nuo Melitopolio. Tas geležinkelis eina iš Krimo pussalio į Ukrainą ir jo perkirtimas labai apsunkina būsimąjį 100,000 nacių kariuomenės bėgimą iš Krimo.

ŽUTBŪTINIAI MŪŠIAI MELITOPOLYJE

Pačiame Melitopolio mieste, šiuos žodžius berašant, siaučia žūtbūtiniai mūšiai dėl kiekvienos gatvės, dėl kiekvieno namo, dėl kiekvieno sklepo ir stogo. Bet pranešama, kad sovietiniai kovūnai palaipsniui ima viršų ir bile valandą laukia visiško nacių išgrūdimo iš Melitopolio. Kautynėse dėl šio miesto pr dieną užmušta 2,000 hitlininkų, pagrobta kiekiai jų pabūklų ir paimta nelaisvėn tam tikras skaičius vokiečių.

VOKIEČIAI NAIKINA IR GOMELĮ

Sovietų kariuomenė, prasiveržus per Sož upę į šiaurius ir pietus nuo Gomelio, svarbaus Baltarusijos miesto, per žiaurius mūšius nuolat platina savo užimamus priemiesčių sklypus. O naciai, nesitikėdami atsilaikyt Gomelyje, jau sprogdina jo namus, mokyklas ir įvairius kitus pastatus.

Gomelio srityje per dieną tapo išmušta 1,500 nacių ir pagrobta bei sunaikinta daug jų ginklų ir amunicijos.

PRADEDA APSUPT NACIUS KIJEVE

Per Londoną atėjęs pranešimas teigia, kad Raudonoji Armija dar žymiai prasiveržė pirmyn pietiniame Kijevo fronto šone, žygiuodama į vakarus ir grumodama atkirst naciams pabėgimą iš Kijevo, Ukrainos sostinės, palei vidurinę Dniepro upės tekmę. Kitame gi šio fronto sektoriuje Sovietai ištaškė nacių tankų atakas ir pralaužė jų apsigynimo liniją.

Mūšiuose dėl Kijevo per dieną liko nukauta 3,000 vokiečių ir, tarp kitko, sudaužyta 35 jų tankai.

Dar Tūkstančiai Amerikiečių Prasiveržė Per Volturno Upę

Alžyras, spalių 15.— Dar tūkstančiai Penktosios Armijos karių, amerikiečių ir anglų, prasiveržė iš pietinių Volturno upės krantų į šiaurinius, įsitvirtino pozicijose ir šturmuoja nacius, iš pietų ir rytų. O nauji Talkininkų kariuomenės būriai, išlipę iš laivų į šiaurius nuo Volturno žiočių, atakuoja priešus iš vakarų šono.

Amerikiečiai į rytus nuo Capua miesto kai kuriuose sektoriuose nubloškė hitlerininkus dvi iki penkių mylių atgal palei vieškelį, einantį į Romą.

Aštuntoji anglų armija per dieną pažygiavo iki 20 mylių pirmyn ir užėmė Casacalanda miestą, viduriniai-vakariniame Italijos ruožte.

Hitlerio Pastumdėliai Turi Žinot, kad Jie Prakišo

Istanbul, Turkija.— Vengrija, Rumunija ir Bulgarija turi suprasti, kad jos, kaipo vokiečių pastumdėlės, jau prakišo karą, — rašo Turkijos seimo atstovas Hussein Jalčin, žinomas turkų rašytojas. Jis pataria vengrams, rumunams ir bulgarams tuojau pasitraukt iš nacių karo.

Atšauktas Turkų Atstovas iš Rumunijos

London, spal. 15.— Vengrijos radijas pranešė, kad Turkija atšaukė savo ambasadorių iš Rumunijos.

Naciai Grūda Savo Gvardiečius Gintis Kijeve ir Gomelyje

Maskva, spalių 15.— Hitleris su desperatišku skubumu grūda savo smarkiausių smogikų-rinktinių gvardiečių divizijas į Kijevą ir Gomelį, kad kaip nors atlaikyt tuos strateginius didmiesčius nuo šturmuojančių raudongvardiečių.

Pranešama, kad jau ir pačiame Gomelio mieste šėlsta įtužę mūšiai tarp sovietinių kovūnų ir nacių dėl kiekvieno namo, dėl kiekvienos gatvės.

Naciai Iškrausto Italus Iš Romos Srities

Alžyras. — Pranešama, kad vokiečių komanda įsakė civiliams italams išsikraustyti iš vakarinio pajūrio, Ostia prieplaukos srityje, visame ruožte per 10 mylių iki Romos. Naciai bijo, kad Talkininkų laivai neiškeltų savo karinių jėgų ton sritin.

Finų Seimo Atstovas Smerkia Valdžios Politiką

Stockholm.— Socialdemokratas Finliandijos seimo atstovas A. Wirtanen aštriai kritikavo savo valdžios politiką ir užreiškė, jog ta valdžia įstatė šalį net į blogesnę padėtį, negu 1918 metais. Fašistiniai atstovai stengėsi kalbėtoją užrėkti, šaukdami, kad tai, girdi, "rusų propaganda."

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN, 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

DIEVOBAIMINGASIS ARCHIVYSKUPAS APSIMELAVO

New Yorko dienraščio "PM" užsienio departmento redaktorius Alexander H. Uhl parašė rimtą straipsnį apie archivyskupą Spellmaną. Straipsnis tilpo minėtam dienraštyje šių metų spalių 11 dieną.

Uhl rašo apie archivyskupo Spellman raportą apie Ispaniją. Kaip žinoma, ta labai aukšta bažnyčios asaba neseniai ilgai važinėjo po Afriką ir Europą, buvo nuvykęs net pas popiežių, paskui aplankė Ispaniją ir flirtavo su kruvinuoju diktatorium generolu Franco. Sugrįžęs Amerikon, archivyskupas Spellman parašė savo įspūdžius ir patyrimus savo misijoje pas gen. Franco.

O minėto straipsnio autorius, "PM" redaktorius, ponas A. H. Uhl turi teisę tarti savo žodį Ispanijos reikalais ir atsakyti archivyskupui Spellmanui, nes jis puikiai pažįsta Ispaniją ir jos istoriją. Jis atsimena—nes jis pats dalyvavo lojalistų pusėje, — tas didvyriškas Ispanijos žmonių kovas prieš gen. Franco, Hitlerį ir Mussolinį. Civilis karas Ispanijoje buvo pradžia šio karo — pradžia karo liaudies prieš fašizmą. Tatai dabar visi mato. Tiktai paskutiniai veidmainiai arba parsidavėliai Hitleriui to nenori pripažinti.

Atrodo, jog nebegalėtų rastis nei vieno doro žmogaus visam pasaulyj, ypatingai Amerikoje, kuris drįstų viešai teisinti Franco, Hitlerio ir Mussolinio tą karą prieš Ispanijos žmones. Bet, štai, pakyla aukšta katalikų bažnyčios asaba, gina ir teisina Franco!

Archivyskupas Spellman ne tik neteisybę kalba, bet per akis istoriją kraipo. Jis, pavyzdžiui, rašo:

"Ispanijoje ir Amerikoje labai dažnai vartojamas žodis 'lojalistas'. Terminas labai įspūdingas. Instinktyviškai kiekvienas suteiktų simpatiją ir paramą grupei, kurie vadinasi 'lojalistais.' Betgi kiti ispanai nevadina juos 'lojalistais.' Jie juos vadina 'komunistais.' Tai ir buvo ši grupė lojalistų arba komunistų, kurie pasiėmė galią Ispanijoj tuo laiku, kai karalius Alfonsas XIII pabėgo."

A. H. Uhl atsako archivyskupui:

"Tai jau visai neteisinga istorija ir svarbu, kad archivyskupas neima už ją asmeniškos atsakomybės. Franco revoliucija nebuvo daugiau prieš komunizmą Ispanijoje, kaip šis Hitlerio karas yra prieš bolševizmą. Tai tik buvo Hitlerio obalsis — obalsis, kurį jis tebevartoja savo pastangose mus padalinti,— tai yra obalsis, kurį Franco desperatiškai naudoja šiandien savo pastangose palaikyti savo rankose Ispaniją.

"Franco revoliucija buvo revoliucija Ispanijos dvarininkų, Ispanijos rekacinės dvasiškijos, Ispanijos monarchiškos aristokratijos ir industrialistų prieš kylančią demokratijos bangą, kuri kasdien nuo pat Pirmojo Karo darėsi stipresnė.

"Valdžia, prieš kurią Franco ir jo generolai sukilo, buvo Liaudies Fronto valdžia. Tai buvo valdžia, kuri susidėjo iš republikonų, liberalų, darbo unijų partijų, socialistų. Joje nebuvo nei vieno komunisto. Bet tai buvo valdžia, kuri po penkių metų nepasekmingo svyravimo, buvo pasimojus galų gale pravesti reformas, kurios buvo prižadėtos Ispanijai 1931 metais, kuomet Alfonsas pabėgo."

Tai yra istorija, gryni faktai. Betgi archivyskupas Spellman drįsta atvirai ir begėdiškai istoriją kraipyti ir sakyti, kad šita Liaudies Fronto valdžia, kurioj nė vieno komunisto nebuvo, buvo komunistų valdžia!

Archivyskupui Spellmanui labai patinka, kad Amerika Franco valdžiai parduoda medvilnės ir žibalo. Girdi, Ispanijos "žmonės" pradeda mus geriau mylėti. Bet Uhl atsako: **"1936 metais mes atsisakėm Ispanijos republikonų valdžiai parduoti ginklų, bet 1943 metais surandame reikalingu parduoti fašistinei Franco valdžiai žibalą ir medvilnę."**

"Ir ką mes už tai nusiperkame?" klausia Uhl. Mes nusiperkame Ispanijos "neitralitetą".

"Bes ar mes turime tokį Ispanijos neitrališkumą net ir dabar, kai Franco dreba, kuomet mato Mussolinį ir fašizmą suklupusius Italijoje ir laukia neišvengiamo sunaikinimo Hitlerio? Argi jo Mėlynasis Legionas, kuris rytiniame fronte padeda naciams žudyti rusus, atstovauja neitralitetą? Ar falangistų propaganda Pietų Amerikoje, kuri siekia sunaikinti pan-amerikanizmą ir pavaduoti jį fašizmu, atstovauja neitralitetą? Ar Franco prakalbos, kurios kartoja Goebbelso anti-demokratinius svaičiojimus, reiškia neitrališkumą? Ar šnipavimas apie mūsų laivų kursavimą reiškia neitrališkumą? Argi mes amžinai turime šliaužioti prieš tuos žmones, kurie neapkenčia visko, į ką mes tikime?"

Archivysk. Spellman nori, kad mes taip šliaužiotumėme prieš Franco ir visus panašius fašistinius kriminalistus, bet jis pasiliks šliaužioti tik vienas: Amerikos žmonės paskui jį neseks!

Archivysk. Spellman pakartoja Franco ir visų fašistų melus apie lojalistų terorą prieš Ispanijos kunigus. Bet Uhl klausia, kodėl šis "šventas" žmogus, šis "nekaltas" Franco garbintojas, nieko nesako apie Franco suruoštą skerdynę prieš katalikus ir jų kunigus Ispanijos distrikte vadinamame Basque? Ten buvo baisios skerdynės. Ten Franco išskerdė tūkstančius katalikų ir jų kunigus. Archivyskupui tų katalikų ir kunigų negaila. Jis paslepia Franco terorą. Mat, tie katalikai ir jų kunigai ėjo su lojalistų valdžia prieš fašistinius sukilėlius, prieš Franco, Mussolinį ir Hitlerį. Arch. Spellman mano, matyt, kad ir gerai, kad tuos katalikus ir jų kunigus Franco kanuolės pasiuntė amžinai ilsėtis po juoda velėna.

Archivyskupas tik išsigandęs vieno dalyko, būtent, kad Franco negalės ilgai išsilaikyti galioje, kad vėl liaudis sukils ir nušluos tą budelį ir visą jo kliką. Jis verkia, kad neužilgo Ispanijoje gali ištiesų pakilti komunizmas! To jis bijo taip lygiai, kaip ir pats Franco.

Štai kodėl taip gražiai Spellman susikalbėjo su Franco ir sugrįžęs Amerikon rašo: **"Franco yra labai nuoširdus, rimtas ir supratlyvas vyras."**

Nuoširdus, rimtas, pirmos klasės budelis, Hitlerio agentas, Spellmano draugas!

Politiniai kaliniai, kuriuos anglų Aštuntoji armija išlaisvino Italijos mieste St. Di Barracano. Jų ten rasta daugiau kaip 1,500. Jų tautinė kilmė įvairiausia: jugoslavai, lenkai, francūzai, žydai, čechai, net ir chinai. Čia jiems išlaisvintojai suteikia maisto.

Šaukimas Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiaviman

Komiteto Demokratinių Lietuvių Suvažiavimui Šaukti Kreipimasis į Liet. Draugijas, Kliubus, Organizacijų Kuopas, Chorus bei Meno Grupes

Gerbiamieji:

1943 m. gruodžio 18-19 dienomis yra šaukiamas demokratinių Amerikos lietuvių suvažiavimas. Jis įvyks Brooklyne, N. Y. (Salė bus nurodyta vėliau.) Suvažiavimas turės milžiniškos svarbos, nes jo darbų dienotvarkyj statomi sekami punktai:

1. Amerikos karinių pastangų rėmimas — rėmimas prezidento Roosevelto.
2. Lietuvos išlaisvinimas.
3. Pokarinės Lietuvos atstatymas ir karo išvargintų žmonių šelpimas.

Be to, kiekvienas delegatas, vykstąs suvažiaviman, bei draugija, kliubas arba organizacijų kuopa, siunčianti delegatus, prašomi duoti savo pasiūlymų, kurie suvažiavime bus apsvarstyti.

Suvažiaviman delegatams rinkti taisyklės sekamos:

(1) Centralinių organizacijų komitetai arba valdybos siunčia po tris atstovus;

(2) Visokios draugijos, kliubai, organizacijų kuopos, chorai bei teatrališkos arba dailės grupės — po tris delegatus. Bet jei draugija, kliubas arba kuopa turi virš 25-kių narių, tai nuo sekamų 25 narių skaičiaus galima rinkti dar po vieną delegatą.

Gerbiamieji broliai ir sesės, lietuviai! Gyvename milžiniškų istorinių įvykių gadynę. Jungtinių Tautų karinės jėgos daužo priešą Europoj ir tolimajame Pacifike. Mūsų, Amerikos lietuvių, vaikai, broliai ir draugai, — kelios dešimtys tūkstančių jų — Jungtinių Valstijų ginkluotose jėgose. Daugelis jų randasi karo laukuose ir didvyriškai kovoja su mirtinuoju Jungtinių Valstijų ir visos žmonijos priešu, fašistiniu užpuoliku. Karas eina prie sprendžiamųjų mūšių. Artėja pergalė. Artėja ir Lietuvos išlaisvinimas.

Akiregyj to, mes, demokratinio nusistatymo Amerikos lietuviai, privalome suvykti į suvažiavimą ir, apsivieniję, stoti uolesnėn talkon prez. Rooseveltui, Amerikos ginkluotosioms jėgoms ir lietuvių tautos didvyriams, kovojantiems dėl Lietuvos išlaisvinimo. Jau pribrendo laikas pradėti organizuotai rūpintis nacių sugriautosios Lietuvos atstatymu ir hitlerininkų apiplėštų, nualintų Lietuvos žmonių sušelpimu.

Pasitikime, kad jūs, gerbiamieji, išrinksite savo atstovus į Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą.

Reikšdami nuoširdžią pagarbą,
Komitetas Demokratinių Lietuvių Suvažiavimui šaukti:

Adv. **KEISTUTIS MICHELSONAS**, pirmininkas,
VINCAS BOVINAS, vice-pirmininkas,
ROJUS MIZARA, sekretorius,
KATARINA PETRIKIENĖ, iždininkė

KOMITETO NARIAI:

Fredas Abekas, (Chicago, Ill.), **D-rė J. Baltrušaitienė,** (Pittsburgh, Pa.), **Antanas Bimba** (Brooklyn, N. Y.), **M. Butvilas** (Chicago, Ill.), **Jonas Gasiūnas,** (Brooklyn, N. Y.), **Dr. A. L. Graičiūnas,** (Chicago, Ill.), **Jonas Grybas,** (Norwood, Mass.), **Povilas Janiūnas** (Bayonne, N. J.), **Vaist. P. A. Jatulis,** (Stoughton, Mass.), **Adv. Charles P. Kal** (Chicago, Ill.), **Pijus Krakaitis** (Detroit, Mich.), **Prof. B. F. Kubilius** (So. Boston, Mass.), **Walter B. Kubilius** (Brooklyn, N. Y.), **A. J. Kupstis,** (So. Boston, Mass.), **Stasys Kuzmickas** (Shenandoah, Pa.), **J. M. Lukas** (Worcester, Mass.), **J. Lukoševičius** (Philadelphia, Pa.), **Jonas Mačenskas** (Chicago, Ill.), **S. K. Mažanskas** (Cleveland, Ohio), **J. Mažeika** (Pittsburgh, Pa.), **Alekas Maziliauskas** (Chicago, Ill.), **J. Mockaitis** (Bridgeport, Conn.), **Dr. M. D. Palevičius** (Detroit, Mich.), **P. Paserskis** (Baltimore, Md.), **J. S. Rainys** (Philadelphia, Pa.), **Ona Remeikienė** (Chicago, Ill.), **J. Stanys** (Baltimore, Md.), **Dr. Jonas Repšys** (Cambridge, Mass.), **J. Stigienė** (Montello, Mass.), **A. J. Smith** (Philadelphia, Pa.), **D. M. Šolomskas** (Brooklyn, N. Y.), **K. Stanislovaitienė** (Waterbury, Conn.), **M. K. Sukackienė** (Worcester, Mass.), **Dr. C. Z. Vezel** (Chicago, Ill.), **J. Žebrauskas,** (Cleveland, Ohio).

PASTABA: Suvažiavimui šaukti, be abejo, susidarys nemažai lėšų. Todėl, jei galite, prašome prisidėti su doleriu-kitu suvažiavimui pasveikinti aukų. Kas liks nuo suvažiavimo lėšų padengimo, bus paskirta Lietuvos išlaisvinimo reikalams. Čekius bei Money Orderius prašome išrašyti iždininkės **Catherine Petrick** vardu, ir siųsti sekretoriaus **R. Mizaros** vardu, **427 Lorimer St., Brooklyn, 6, N. Y.**

Jugoslavų Partizanai Išvysto Svarbų Frontą

Praėjusios savaitės Associated Press pranešimai iš Londono nurodo, kad jugoslavų pasipriešinimas vystosi į svarbų frontą. Nuo pat vidurinės Adriatikos jūros iki šiaurės rytų Italijos, dešimtys tūkstančių jugoslavų patriotų įtūžę muša vokiečių pulkus, kirsdami į Hitlerio įtemptai ištysusią pietinės Europos liniją.

Pagal A. P. korespondento William Smith White pranešimus, sunkių kovų centrais buvo: Split, jugoslavų Adriatiko pakrašty; Susak'o uostas, 175 mylios į šiaurę; netoli Italijos Fiumę ir Gorizia apylinkių; apie 25 mylios virš Italijos Triesto. Į tas kovas buvo įtraukta daug nacių divizijų. Kovos taip pat vyko kelinse mažiau kritiškose vietovėse.

Vokiečių vyriausioji karo vadovybė nurodė į militarinio uždavinio, staiga iškilusio dėl rimtų nepasisekimų Rusijoje ir Italijoje, dydį, pareikšdama, kad dabartiniuose įvykiuose vien tiktai Gorizia apylinkėje "slovėnų ir komunistų gaujos" nustojo virš 1,000 užmuštų ir "kelių tūkstančių belaisvių." Nacių pulkams, kaip pranešama, įsakyta nebeimti belaisvių.

Berlyno radijas praneša apie aštrius mūšius tarp Venecijos ir Triesto Dolomitų papėdėje ir pareiškė, kad visa apylinkė yra nesaugi vokiečių pulkams. Pranešama, kad į Dalmacijos pajūrį skubiai yra siunčiami sustiprinimai naciams, kad atitraukus spaudimą nuo vokiečių pulkų, kurie po 15 dienų sunkaus mūšio atsiėmė Split. Visos gaunamos informacijos, kaip Londonas praneša, rodo į tai, kad netrukus 25 ar daugiau vokiečių divizijų bus šio pusiau paslėpto karo Balkanuose atitrauktos nuo alijantų.

Kaip pranešama, tų įvykių reikšmė yra tuo svarbesnė, kad jie pareigė pirmą didesnio masto bandymą galimybės prislėgtųjų žmonių smogti atgal į Hitlerį — smogti su pasekminga drausme ir su pagalba ir patarimu alijantų karininkų, — tai, kas dabar yra daroma.

O. W. I.

Montello, Mass.

Mūsų mieste jau pradedame išvalios rengtis prie žieminio sezono. Liuosybės Choras laikė pirmą susirinkimą spalių 8 dieną ir savo eigoj nutarė prisidėti prie Meno Sąjungos ir užsimokėti metinę duoklę, kiek reikia. Taipgi padiskusavo tolimesnio veikimo reikalus. Nutarta pirmas praktikas turėti trečiadienį, lapkričio 3 dieną, tuo pat laiku, kaip paprastai laikė ir laikyti praktikas reguliariai.

Taipgi buvo klausimas dėl šaukiamos lietuvių konferencijos Bostone, kad geriau prisirengti prie Amerikos Demokratinių Lietuvių Suvažiavimo. Į Bostono konferenciją išrinkta du delegatai, Raimondas Jazukevičius ir Florence Rupkeliūtė, abu jaunuoliai. Tai labai geras dalykas, kad jaunuoliai pradeda interesuotis lietuvių bendrais reikalais.

Choro vedėju bus tas patsai muzikas George Steponavičius ir kartu dalyvaus jo moteris, kuri yra gera solistė. Taipgi dalyvaus Joe Petrukaitis ir jo moteris, kuri taipgi yra solistė ir mūsų choro kasierka.

Visi nariai pasižadėjo ateityj lankytis į praktikas reguliariai ir darbuotis choro gerovei, kaip tik galima geriausiai.

W. Yurkevičius

Visų susipratusių Darbininkų pareiga skaityti "Laisvę"

Philadelphia, Pa.

Kartą OPA agentas užklupn vieną žmogų ant gatvės deginant kavą. Jis klausia jo, kodėl jis degina kavą. Tas atsako, kad jam bosas liepė deginti. OPA agentas nuėjo pas savininką ir klausia: kodėl jis įsakė deginti kavą. Tas atsako, kad neturi, kur dėti, visi sandėliai pilni kavos.

Tas buvo plačiai aprašyta vietiniame anglų laikraštyje Recorde. Po to paskelbė, kad kas turi perviršį kavos, tai, kad vežtų į "State Stores," nes ten galės išlaikyti perviršį kavos.

Rugsėjo 26 dieną buvo surengtos prakalbos Lietuvių Muzikalėj Svetainėj. Ten buvo neva raportas išduotas iš socialistų-kunigų Pittsburghe konferencijos, kuris susidėjo iš bjauraus niekinimo Amerikos talkininkės Sovietų Sąjungos. Raportą davė Norkus. Bet jo tas raportas, tai, Dieve, gelbėk nuo karo, bado ir jo raporto. Kankinosi vyras dvi valandas. Pasakojo jau žinomą smetoninikų pasaką, būk Sovietai ištrėmė lietuvius į Sibirą, kur nei žolės neauga, tik samanos ir baisus šaltis, kur žmogus tuojau sušala į ragą. Ten jeigu ir pinigų turėsi, tai nieko nenusipirksi, nes gyvos dūšios nėra. Taip jis baugino klausovus, kaip kunigai savo tikinčius žmonelius baugina išmislytais peklos baisumais. Pasakojo apie tai, kad lietuviams nuo šalčio net mėsa nuo kaulų atsiliuosuoja. Taip tauškė, kaip seniau apie sušalusius rusus Finliandijoj. Užmiršęs, kad sakė, kad ten nėra nei gyvos dūšios, sako, kad valgį gauna tik pagal knygeles, kaip pas mus pagal dalybą "ration book."

—Tai kas tas knygeles ten dalina ir prižiūri, — klausia greta manęs sėdįs vienas žmogus, — jeigu ten nėra nei gyvos dūšios?

Nors save ir inžinierium skaito, bet, matyt, jam apsuko galvelę kokia ten boba Pittsburgho konferencijoj, tai jis ir tauškia niekus. Pagaliau, tą poną niekas ir delegatu nerinko, jis patsai ten nuvyko.

Jonas Grinius sekamas kalbėjo, sakė, kad Pittsburghe buvo taip stipri vienybė, kad šimutis su Grigaičiu vaikščiojo po steičių, jiems jau nereikėjo kalbėti, nes už juos kiti kalbėjo. Ir taip buvo sutaisyta gudriai ta konferencija, kad net mokytus žmones jie galėjo apeiti, kurie ten buvo atvažiavę.

Žinoma, tai buvo Lietuvos liaudies nepritelių sušaukta konferencija ir ji toj dvasioj pravesta. Ji nieko neatliko gero nei Amerikos karo laimėjimo pagalbai, nei Lietuvos liaudies pagalbai, nes ne tame jos buvo tikslai. Ten jie niekino tvirčiausią anti-hitlerinę jėgą — Sovietų Sąjungą, tame ir Lietuvos liaudį, o po konferencijos jų primokyti tą pačią pasaką kartoja parvažiavę į savo miestus.

Bet neužilgo Amerikos lietuviai sušauks savo Visuotiną Demokratinį Suvažiavimą, kuris neturės tikslo užkarti Lietuvos liaudžiai smetoniską vergiją, bet turės tikslą tik padėti išsilaisvinti iš po nacių ir laisvai gyventi.

Partizanas.

BE 100% WITH YOUR
10%
BUY WAR BONDS

LITERATŪRA ir MENAS

Literatūriniai Krislai

Kariuomenė ir Skaitymas.
Ką Skaito Svetur Esą Kareiviai.
Laiškai Mėgiamiausioji Literatūra.
Seka Dienraščius.
Knygų Mažai Skaito.
Ekonomija Svorio ir Vietos.

Rašo J. Barkus.

Mūsų miestuose ir miesteliuose nuolat vedama talka aukoti - rinkti knygas ir žurnalus mūsų kareiviams, idant jie turėtų ko skaityti, tolimuose frontuose būdami. Įdomu, taigi, patyrinėt, kiek daug mūsiškiai svetur esą kareiviai skaito. Žinoma, būtų neįveikiamas darbas surinkt apie tai davinių iš visų frontų arba stovyklų, todėl žingeidu, kaip esti su skaitymu bent vienoje užjūrinėje stovykloje.

New York Times'o savaitinėje knygų peržvalgoje neseniai tilpo seržanto Ralph Thompsono (profesinio knygų peržvalgininko) laiškas iš Anglijos, kuriame jis aprašo, kaip yra dalykai su skaitymu viename amerikiečių pulke, kuriame jisai ir pats tarnauja. Pulkas gyvena kur tai Anglijoj, belaukiant išsiuntimo frontan. Kareivių tame pulke esą iš įvairių Jungtinių Valstijų vietų, daugiausiai iš pietinių bei vidurvakarinių valstijų.

Seržantas Thompsonas rašo, jog kareiviai, abelnai imant, mažai skaito. Svarbiausias ir mėgiamiausias jų skaitymas tai laiškai iš namų ir nuo pažįstamųjų. Pasigirdus vakare signalui, kad pribuvo paštas, kareiviai skubi siuntinių skirstymo vieton taip, kaip gaisragesiai prie gaisro. Laiškų skaitymas (ir atsakinėjimas) pralenkia visokius kitokius skaitymus.

Po laiškų, daugiausiai skaito dienraščius ir savaitraščius. Labiausiai skaitomas dienraštis tai oficijalusis tabloido formos leidinys **Stars and Stripes.** Savaitraštis **Yank** irgi reguliariai skaitomas. Sekamą vietą užima britų dienraščiai ir kartais paštu atsiunčiami gimtosios vietos laikraščiai. Britanijoj leidžiamųjų žurnalų Thompsonas niekuomet nematęs skaitant. Kas link knygų, tai kareiviai į jas nekreipią veik jokios domės — vis vien, ar jos būtų Britanijoj, ar Amerikoj spausdintos.

Imant paprastus pėstininkus kareivius, rašytojas sprendžia, jog net vienas iš 20 per metus laiko nei vienos knygos neperskaito. Priežasčių tam esą daug, bet svarbiausioji tai, kad labai retas kuris namie būdamas buvo įpratęs skaityti. Armija gi karo laike nėra tinkama vieta skaitymo papročiui išvystyti. Be to, kareiviui ne kažin kiek ir liuoslaikio esti.

Kitas dalykas, pėstininkui kareiviui reikia labai apsižiūrėti dėl sunkumo ir vietos. Net ir stovyklose vietos esti labai mažai, o kai tenka pratimus daryt, nešiojantis su savim visą savo mantą, tada pradedi aiškiai suprasti, kodėl kareiviai nesiveržia prie pirmiausios progos nusipirkt bent po porą tūkstančiapuslapinių istorinių apysakų, kad dapildyt savo naštą. Štai normalus pėstininko nešulys: šautuvas, 48 serijos patronų, indai maistui, švarūs viršutiniai ir apatiniai drabužiai, kita pora batų, priešdujinė maska, švaros reikmenys, blanketai, neperlijamasis ploščius, būdukė nakvynei (su virvėmis, kabliais ir kuolu), pirmosios pagalbos reikmenys, vandens pilna blėkinė. Prie to dar jo dėvimoji uniforma ir plieninis šalmas.

Tačiau tas pats Thompsonas sakosi užėjęs savo pulke vieną kapralą poilsio laiku beskaitant tūlo poeto sonetus. Tas kapralas prisipažinęs mėgstąs poeziją ir visuomet turįs kokio nors geresniojo poeto eilių. Bet tai vienatinis visame pulke asmuo.

Vienok, kaip tasai pats Thompsonas rašo, bendrai imant, kareiviai skaito daug, tik ne vadinamąją literatūrą, o savąją profesiją liečiančius vadovėlius bei Karo Departmento leidžiamuosius biuletinus, cirkuliarus, karinių veiksnių dėstymus, ir t.p. Tos rūšies leidiniai kareiviams verstinai skaitytini.

Apie biblijos skaitymą kariuomenėje tiek galima pastebėti. Biblijų leidėjai didžiuojasi, jog dabar biblijų kariuomenėje paskleidžiama daug daugiau negu kada nors praeityje. Tuo remdamiesi skelbia, būk kareiviai tampą religingesniais... Paskleist jų gali, bet kiek kareiviai jas skaito, tai jau visai kitas klausimas.

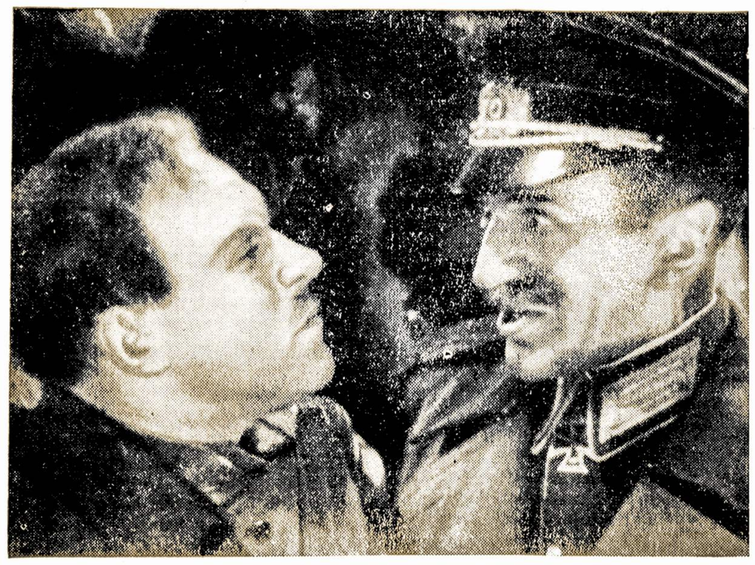

Nacių pulkininkas tikisi turįs savo replėse Sovietų partizanų vadą (Vasili Vanin) ir kaip voras jį sunaikinsiąs, bet... už kelių minučių sužinojo, kad buvęs per plačiai išsižiojęs. Scena iš filmos "We Will Come Back," Victoria Teatre, Broadway ir 46th St., New Yorke.

E. MIEŽELAITIS

Sūnaus Kerštas

Visą savaitę turgaus aikštės kartuvėse kabojo pakartas žmogus. Žiemos vėjas, vos beįstengdamas pajudinti, supo jį. Po poros dienų vėjo jau buvo nuplėštas raštelis: "Taip atsitiks su kiekvienu, kuris slėps partizanus."

Pro tą vietą nepraėjo nė vienas žmogus. Žinia apie Mato Miškinio, buvusio visais laikais ramaus piliečio, mirtį zaibu apskriejo visą miestelį, dar labiau nuteikusi gyventojus prieš vokiečių valdžią.

— Jeigu visus tokius ims karti, —kalbėjo žmonės, — tai vokiečiai greitai turės iškarti visą Lietuvą, neskaitant Kubiliūno.

Koktu ir skaudu žmonėms buvo žiūrint į šiuos budeliškus vokiečių darbus ir kiekvienas, eidamas miestelio gatvėmis, vengė turgaus aikštės.

Ir gal visam miestelyje vienintelis, nervingai žingsniuodamas iš vieno kabineto galo į kitą, tarpais mesdavo žvilgsnį pro apledėjusį langą, kur priešpriešais klaikiose kartuvėse suposi vienišas pakartasis. Tai buvo Heinrich Krohn, gestapo viršininkas. Neseniai paskirtas miestelyje budeliauti, jis pradžiai tuoj užsirekomendavo kaip kietas, rūstus, nepermaldaujamas miestelio šeimininkas.

— Aš įvesiu tvarką — dažnai krykštaudavo jis.

"Tvarką" jis įvedė.

Po savaitės nuėmus Mato Miškinio lavoną, kartuvėse pakibo dar du.

Miestelis paskendo baimės tyloje. Vakarui užėjus, pirkelėse neužsidegdavo nė viena švieselė. Tik pradėjus temti, gatvėse jau nesimatė nė gyvos dvasios. Žmonės, kaip rodėsi budeliui Krohnui, pasidarė tylūs: anksti miegoti eidavo, per anksti nesikeldavo...

Aušo pavasaris.

Vieną dieną keliu, vinguriuojančiu nuo kalno duburiu per liūną į miestelį, pažliugusiomis provėžomis ėjo jaunuolis, nešdamas rankoje medinę, žaliai sudažytą skrynelę.

Jis sustodavo valandėlę atsidusti, o radęs pakelėj akmenį ar sausą kupstą, ir prisėsdavo.

Paskutiniu vėsiu atodūsiu atsikvėpusi ankstyvojo pavasario naktis nusėdo duburyje už liūno, ir iš duburio ūmai iššoko raudona saulė, sluogdama pilku pabjurusiu laukų sniegu.

Perkopęs kalvą, jaunuolis su žalia skrynele stabtelėjo ir įsižiūrėjo į tolumą. Horizonte kyšojo bažnyčios varpinės bokštas. Dar stipriau suspaudęs rankoje skrynelę, jis nuklampojo keliu miestelio linkui.

Miestelyje atsirado dar vienas gyventojas, neužregistruotas jokiuose gestapo sąrašuose.

Praėjo diena, antra, savaitė ir antra.

Tai atsitiko vieną sekmdienį. Budelis Krohnas sėdėjo supamojoj kėdėj prie lango ir skaitė bylas. Pro atidarą langą įkritę auksiniai, minkšti pavasario saulės spinduliai čia šoko, žaizdami ant baltos staldengtės, ant kurios dar vijosi neišgertos kavo garai, čia mirguliavo ir maišėsi su monotoniškais sieninio laikrodžio dūžiais. Buvo tylu. Gaivaus vėjelio migdomas jis užsimerkė.

Staiga kažkas darželyje sušlamėjo, žlegterėjo, ir nespėjo dar Krohnas pramerkti akių, kai palangėje šmėkštelėjo iškilęs žmogaus šešėlis. Saulės apakintas, jis iš karto negalėjo išskirti jo bruožų. Krūptelėjo jo juoda sąžinė, o kūnas nuėjo pagaugais. Bet tą pačią minutę jis jau spėjo gerai įsižiūrėti palangėje besigrabaliojantį nediduką, laibą, ir kaip jis spėjo įvertinti, kokių keturiolikos metų gimnazistišku švarkeliu berniūkštį.

— Vaikas, — norėjo jis save nuraminti, bet vienu metu pašoko ir stvėrėsi kišeniuje ginklo.

— Ko tu čia trankaisi, velniūkšti! — šūktelėjo jis, drebančiomis rankomis neįstengdamas iš kišeniaus išlupti ginklo.

Bet ginklo jis nespėjo ištraukti. Berniukas energingai truktelėjo ranką ir joje žybtelėjo sunkus, juodas vokiškas ginklas. Į išbalusį, kaip popierius, Krohną nukrypo vamzdis.

— Niekše! — sušuko berniukas. — Neišsisuksi. Še tau už tėvą.... už mylimą tėvą...

Drioktelėjo vienas šūvis.

— Še tau už mokytoją!

Drioktelėjo antras.

— Še tau už visus.

Vienas po kito tuo pat metu ore nuaidėjo šūviai. Voverės miklumu berniukštis nušoko nuo lango, peršoko tvorą ir šmėktelėjęs gatvėje išnyko už jos kertės.

Kai į kambarį įbėgo isigandę gestapininkai ir budelio žmona, Krohnas, kaip miltų maišas, sukniubęs nebegyvas jau gulėjo ant grindų. Tiktai kraujo klane blizgėjo saulės spinduliai.

Visą miestelį žaibo greitumu apskriejo žinia: sūnus atkeršijo už tėvą, Andriukas Miškinis atkeršijo už Matą Miškinį.

Gestapininkai visą miestelį pervertė, bet drąsaus berniuko nesurado.

FILMOS

Veikalas "We Will Come Back"

Victoria Theatre, ant Broadway ir 46 Sts., New Yorke, jau pradėjo rodyti Sovietų Sąjungoj pagaminta veikalą: **"We Will Come Back" (Mes Sugrįšime).** Tai veikalas iš didvyriškų partizanų kovų. Tai vaizdai, kurie supurto kūną nacių žvėriškumu ir tuo kartu duoda suprasti tą, kodėl niekas negalėjo ir negalės nugalėti Sovietų Sąjungos laisvus piliečius, kodėl juos niekas negalės pavergti, kodėl niekas negalės sudraskyti Sovietų Sąjungą!

Veikalas prasideda tuo, kaip nacių karo mašina pavergus visą Europą užgulė ant Sovietų Sąjungos. Sovietų liaudis traukiasi, viskas eina tvarkoj, jeigu taip galima pasakyti, nurodymus, įsakymus duoda Komunistų Partijos rajono sekretorius — Kochet. Sovietų Sąjungos liaudis suspaudus širdį naikina fabrikus, kaimus, kuriuos taip sunkiai ir energingai budavojo. Bet tą daro, kad nieko priešui netektų, kad paruošus dirvą jo sunaikinimui.

Raudonoji Armija didvyriškai gynė savo laisvą tėvynę, bet užpulta priešo iš pasalų buvo priversta trauktis. Jos vietinio dalinio vadas praneša Sovietų piliečiams, kad jie pasitraukia. Liaudis nusiminus tokia padėčia, bet Raudonosios Armijos vadas sako: MES SUGRĮŠIME! Nuo to ir veikalo pavadinimas. Partizanai savo kovos žygius jungia su Raudonosios Armijos kovomis.

Užeina budeliai vokiečiai. Šimtais žmones šaudo iš šautuvų ir kulkasvaidžių. Ištisas miestas kartuvių ir ant jų iškarti jauni, seni, maži, vyrai ir moterys! Taip naciai korė Lenkijoj, Holandijoj, Norvegijoj, Jugoslavijoj, Lietuvoj, Ukrainoj, kur tik jų prakeikta veislė atėjo!

Bet štai prasideda partizanų aštri ir žiauri kova. Laisvi Sovietų Sąjungos piliečiai prisiekė, — kovoti. Kovoti — **"kraujas už kraują", "mirtis už mirtį!"**

Vokiečių fašistai, negalėdami įveikti partizanus, pasiuntė pas juos šnipą, pavadintą "Orlovu." Pasiuntimą paruošė, kaip paprastai, gudriai. Apvilko suplėšytais drabužiais, apdaužė, ir neva varė "sušaudyti." Jį partizanai atėmė. Jis pasivadino būk buvęs Sovietų leitenantas — tankistas. Būdamas pas partizanus, atliko kelias išdavystes. Kartą užvedė nacius ant partizanų stovyklos. Bet naciai brangiai užmokėjo ir negalėjo partizanus įveikti.

Pagaliau partizanų vadas Stepan Kochet ir jo pagelbininkas inžinierius Rotman suprato, kad "Orlovas" yra šnipas. Jie jam dalyvaujant susitarė šaukti partizanų vadų posėdį bažnyčioj. Tuo pat kartu Sašai Rusovui davė patvarkymą sutraukti partizanų būrius aplinkui bažnyčią ir laikyti slaptai. Žinoma, apie šį susitarimą nacių šnipas "Orlovas" tuojau pranešė vokiečiams. Čia jau suprato ir Nataša, radio aparato prižiūrėtoja, kad jis "kodu" — slaptraščiu pranešimus daro priešui.

Ir kada bažnyčioj susirinko partizanų vadai, tuojau ant jų užpuolė ten jau buvę pasislėpę vokiečiai. Suėmę, nacių pulkininkas ir jo pagelbininkai manė švęsti pergalę kardami. Bet jie nežinojo, kad patys naciai jau yra apsupti partizanų.

Kaip tik jie, besididžiuodami, pradėjo vesti partizanų vadus "biskį pakarti," kaip sakė jų pulkininkas, tuo kartu partizanai iš visų pusių užpuolė ant nacių. Įvyko kruviniausia kova. Žuvo partizanų, bet buvo sunaikinti visi nacių vadai. Užmokėjo jie "gyvastimi už gyvastį." Čia Nataša nušovė ir nacių šnipą, kuris vadinosi "Orlovu."

Žinoma, šis veikalas atskleidžia tik mažą dalelę tų didvyriškų partizanų kovų, kokias veda milionai Sovietų Sąjungos piliečių, jų tarpe ir Lietuvoj apie 30,000 partizanų, už socialistinę tvarką, už savo ir visos žmonijos laisvę.

D. M. Š.

Steubenville, Ohio

Parengimas Gerai Pavyko

Spalių 2 dieną, Lietuvių Literatūros Draugijos 107 kuopa buvo surengus šokius Lietuvių Brolių Kliubo Name. Pelnas buvo skiriamas dėl greitesnio pergalingo karo laimėjimo, kad pridėti prie Pittsburgho Lietuvių Vienybės Karo Laimėjimo Komiteto fondo nupirkimui dviejų ambulansų, vieno Amerikos Raudonajam Kryžiui, o kito lietuvių pulkams raudonosios Armijos eilėse.

Parengimas pavyko gerai, todėl, kad tokioj mažoj lietuvių kolonijoj, o publikos buvo sukviesta virš dviejų šimtų. Tas parodo, kad steubenvilliečiai pritaria pergalingam karui.

Vakaro pirmininku buvo S. Orda ir visa tvarka buvo labai gerai vedama. Visi darbininkai parengime, daugiausiai moterys, dirbo nuoširdžiai ir sutartinai, o jų dukros sugabiai patarnavo svečiams prie stalų.

Dvi moterys atnešė savo rankų darbo dovanas, viena paduškai užvalkalą, kita komodei uždangalą. Jų pačių pasidarbavimu buvo išleista dovanoms tie dalykai, kas davė gražių įplaukų tam svarbiam tikslui.

Apie dešimtą valandą vakare pirmininkas S. Orda paprašė publiką nusiraminti paaiškindamas, kad buvo pasižadėjęs dalyvauti Jack Nolan, Demokratų Partijos pirmininkas Jefferson apskrityje, bet prisiuntė laišką pasiaiškindamas, kad negali, ir čekį ant $25 dviejų ambulansų nupirkimui.

Republikonų Partijos atstovas iš miesto viršininkų pasakė trumpą kalbą. Jis sakė, kad nenori šiame parengime kandidatus reklamuoti, sakė, kad visi piliečiai būsimais rinkimais turėtų balsuoti už tuos kandidatus, kurie stoja už greitesnį sunaikinimą fašizmo ir pergalingą užbaigimą karo. Pagyrė lietuvius už tokį gerą darbą, kaip tai siekimą nupirkti vieno ambulanso Raudonajam Kryžiui, o kito lietuviams kovotojams. Jis patsai sakė, kad iš Pirmo Pasaulinio Karo patyrimų gerai žino, kaip yra svarbi įstaiga Raudonojo Kryžiaus.

Buvo iš Pittsburgh atsilankę keletas ypatų iš minėto komiteto. Protokolų sekretorius J. Urbonas buvo pakviestas pakalbėti. Jis pasakė trumpą kalbą, nurodydamas, kaip hitlerininkai užpuolė Sovietų Sąjungą, kartu jos dalį, mūsų seną tėvynę Lietuvą, kaip jie pavergtuose kraštuose naikina žmones, jų tarpe ir Lietuvoj.

Pirmininkui paprašius pas publiką aukų, tam reikalui surinkta $12. Steubenvilliečiai darbuojasi, kad tam prakilniam tikslui sukėlus $200. Mes pasitikime, kad jiems tas pavyks.

Priklauso didelė padėka Lietuvių Brolių Kliubui už suteikimą veltui namo šiam parengimui ir ačiu visiems draugams ir draugėms, kurie taip nuoširdžiai darbuojasi, kad sukėlus reikalingą fondą ambulansų nupirkimui. Dėkui ir publikai už taip skaitlingą atsilankymą.

Steubenvillietis.

Montello, Mass.

Klaidos Pataisymas

Tilpusioj korespondencijoj, kur aprašytos aukos Sovietų Sąjungos pagelbai, yra pasakyta, kad sūrį aukavo G. Gutauskienė, o turi būti **B. Gutkauskienė.** **Komisija.**

VAKARŲ FRONTE NIEKO NAUJO

10.1.43 —14—

Parašė ERICH MARIA REMARQUE — Iš originalo vertė J. KALNĖNAS

(Tąsa)

Suvilgęs pirštą patrinu jo smilkinius ir duodu jam gurkšnį nuryti. Jo akys pradeda judėti. Tik dabar mes pastebim, kad ir dešinioji jo ranka kruvina.

Katas porą aptvarstų ryšulėlių sudrasko kuo plačiausiais rėžiais, kad galėtų pridengti žaizdą. Ieškau medžiagos, kuria galėtumėm ją iš viršaus apsukti. Daugiau aptvarstų nebeturime. Dėl to paraitau aukščiau sužeistojo kelnes, kad gabalą apatinių jo kelnių nurėžę galėtume aprišti žaizdą. Bet jis be apatinių. Geriau pasižiūriu į jį, tai besama to paties ano baltaplaukio naujoko.

Katas tuo tarpu iš vieno nukautojo kišenės ištraukė ryšulėlį ir juo mes atsargiai aprišame žaizdą. Jaunuoliui, kurs šaltai į mus žiūri, pasakau:

— Dabar atnešime neštuvus.

Jis atveria burną ir šnibžda:

— Likite čia —

Katas sako:

— Juk mes tuojau sugrįšime. Mes tau atnešime neštuvus.

Nežinau, ar jis suprato. Palikęs jis rauda, kaip mažas vaikas:

— Nenueikite. —

Katas apsidairo ir šnibžda:

— Ar ne geriau išsitraukti brauningas ir nutildyt?

Jaunuolis vargiai tegalės pakelti transportą. Daugiausia, jei išgyvens keletą dienų. Bet visa, kas buvo lig šiol, niekai palyginti su tuo, kas jo laukia ligi mirties. Dabar jis dar apsvaigintas ir nieko nejaučia. Po valandos jis paviŗs rėkiančiu nepakeliamų skausmų gabalu. Dienos, kurios jam dar liko gyventi, jam tereiškia tik vienintelę baisią kančią. Ir kam tat reikalinga, ar jis čia gyvens keletą dienų, ar ne.

Aš linkteriu.

— Taip, Katai. Reikėtų paimti brauningas.

— Duok čia, — taria jis sustodamas. Jis pasiryžęs, aš tai matau. Apsižvalgom aplinkui. Jau mes nebe vieni. Prieš mus renkasi krūvelė žmonių. Iš duobių ir kapų lenda galvos.

Atnešame neštuvus.

Katas purto galvą.

— Toki jaunuoliai, — kartoja. — Taip, toki nekalti jaunuoliai. —

Mūsų nuostoliai mažesni negu galėjom tikėtis: penki nukauti ir aštuoni sužeisti. Tebuvo tik trumpas antpuolis. Du žuvusieji guli išgriautoje kapo duobėj. Mums tik tenka užversti.

Einame atgal. Tylėdami žingsniuojame praėgiui vienas paskui kitą. Sužeistieji nešami į sanitarinį punktą. Rytas paniuręs, ligonių slaugytojai bėgioja su numeriais ir kortelėmis, sužeistieji vaitoja. Pradeda lyti.

Po valandos prieiname savo sunkvežimius ir į juos sulipame. Dabar vietos daugiau nekaip atvažiuojant.

Pradeda lyti smarkjau. Išvyniojame vežimo dangalą ir užtiesiame jį viršum galvų. Lietus lyg žirniais beria dangalą. Šonais sruvena vanduo. Vežimai tešką valkom ir snūduriuodami mes linguojame čia į vieną, čia į kitą pusę.

Vežimo pirmagaly sėdi du vyrai su ilgomis šakių pavidalo kartelėmis. Jie žiūri telefonų vielas, kurios nukarusios skersai kelią taip žemai, jog galėtų mums galvas nupiaustyti. Jie vis pagauna jas šakotomis savo lazdomis ir perkelia per mus. Girdime jų šauksmą:

— Saugokitės — viela, — ir snausdami priklaupiam ir vėl atsistojam.

Monotoniškai svyruoja sunkvežimiai, monotoniškai aida šauksmai, monotoniškai lyja lietus. Jis lyja mūsų galvas, lyja žuvusiųjų galvas ten, prieky, lyja sužeistą mažojo naujoko kūną, kuriam per daug didelė žaizda, lyja Kemericho kapą, lyja mūs širdis...

Kažin kur girdėti sprogstant. Krupteliame. Įbedam akis. Rankos vėl prisirengusios permesti kūną per vežimo šonus į kelio griovį.

Bet daugiau niekur nieko. — Tik monotoniški šauksmai:

— Saugokitės, viela.

Priklaupiame ir vėl snaudžiame.

V.

Nepatogu skyrium mušti kiekvieną utėlę, kai jų šimtai aplink knibžda. Gyvulėliai kietoki, ir nuolatinis treškinimas pirštų nagais įgrista. Tjadenas tam galui ant žvakigalio liepsnos už vielos pakabino batų tepalo dėžutės viršelį. Į šią mažą spirgintuvę jis paprasčiausiu būdu mėto utėles, kur jos suspraga — ir baigtas kriukis.

Nuogi lig juosmens susėdome ratu aplinkui su marškiniais ant kelių. Šiltas oras šildo mūsų kūną, tuo tarpu, kai rankos dirba. Hajės utėlės ypatingos rūšies: galvoj jos turi raudoną kryžių. Dėl to jis tvirtina, kad gavęs jas Thourhouto ligoninėj iš paties vyriausio gydytojo. Net skardos viršely pamažu prisisunkusius riebalus jis mano pavartoti batams tepti. Valandėlę kvatoja iš savo sąmojo.

Tačiau šiandien jam ne labai tesiseka. Mes perdaug įsigilinę į ką kitą.

Gandas virto tikrybe: Himelštosas atvyko. Jis, pasirodo jau vakar atvykęs. Išgirdome gerai pažįstamą jo balsą. Ten, namie, jis, matyt, perdaug smarkiai sudirbo dvejetą jaunų naujokų. Jis nežinojo, jog vienas jų besąs ministerio pirmininko sūnus. Už tai jam ir nulaužė ragus.

Čia jam teks stebėtis. Tjadenas jau ištisas valandas galvoja, kaip čia jam atsakius. Hajė įdėmiai žiūri į savo didelius plaštakus ir merkia akį. Ana surengta Himelštosui pirtis jo gyvenime buvo didžiausias džiaugsmas. Jis vieną kartą man sakė, jog tat ir dabar jam iš galvos neišeina.

-:- -:- -:-

Kropas šnekučiuoja su Mileriu. Kropas pats vienas parsivilko verdamąjį indą, pilną lęšių. Matyt, gavo pionierių virtuvėje. Mileris godžiai žiūri į jį šnairomis, bet susivaldo ir klausia:

— Albertai, ką tu darytum, jei dabar staiga būtų taika?

— Taikos nebus! — trumpai atsako Albertas.

— Na, jei būtų, — neatstoja Mileris, —ką tu darytum?

— Išstočiau iš kariuomenės — urzgia Kropas.

— Tat aišku. O paskum?

— Pasigerčiau, — atsako Albertas.

— Netaukšk niekų, aš rimtai sakau.

— Ir aš taip pat, — sako Albertas, — ką gi daugiau daryti?

Katas domisi tuo klausimu. Iš Kropo jis reikalauja lęšių duoklės. Gauna. Paskum ilgai galvoja ir sako:

— Pasigerti būtų galima, bet šiaip jau — į pirmąją geležinkelio stotį ir į tėvišką. Žmogau, taika, Albertai...

Iš klijonkinės savo piniginės jis ištraukia fotografiją ir išdidžiai rodo ją visiems:

— Mano senė!

Po to, jis pasideda ją ir keikiasi:

— Prakeiktas utėlinis karas!...

— Tau gera kalbėti, — sakau. — Tu turi vaiką ir pačią.

— Taip, — linkteri jis, — turiu rūpintis, kad jie turėtų ko nors valgyti.

Mes juokiamės.

— To tai jau netruks, Katai, kitaip — tu sugebėtum rekvizuoti.

Mileris alkanas ir vis dar nepatenkintas. Jis nutraukia Hajės Vestaus svajones išperti Himelštosą.

— Haje, ką gi tu darytum, jei dabar būtų taika?

— Tat tau tektų gerokai ištrinti uodegą, kad kalbi apie tokius dalykus,—sakau. — Kaip iš tikrųjų tau ateina tokios mintys?

— O iš kur ant stogo atsiranda karvašūdžio? — lakoniškai atsikerta Mileris ir vėl kreipiasi į Haję Vestų.

Hajei tat iš karto sunku sumesti. Jis linguoja šlakuotą savo pakaušį:

— Tu manai, kad karas jau pasibaigs?

— Tiesa. Tu irgi viską pastebi.

— Tad vėl susidurtumėm su moterimis, ar ne? — Hajė apsilaižo.

— Taip jau...

(Bus daugiau)

CLEVELANDO ŽINIOS

Rayon Kompanija Pasimojo Numušti Darbininkams Algas

Dar neperseniai buvo rašyta Vilnyje, kad Rayon išdirbystės kompanijoj kontraktas padarytas su unija baigėsi ir jie nebando atnaujinti. Nors unija CIO ne kartą padarė perspėjimą savo nariams, kad turime veikti ir daryti spaudimą. Bet nežiūrint to, daug moterų ne tik į susirinkimus neatėjo, bet kalbėjo, kad unijos nereikia, tik veltui tenka mokesčiai jai mokėti. Kitos sako, turime uniją, tegu ji rūpinasi, kam mums eiti į susirinkimus.

Vienu žodžiu sakant, visai nesirūpinta veikti organizuotai. Tai gerai suprato ir įmatė kompanija ir to dėka nesistengė atnaujinti kontrakto. Bet kokios iš to pasekmės buvo, tuojau pamatysime.

Dirbtuvė pradėjo dirbti karo reikmenis, žodžiu, dirbame karinius darbus, nevalia darbininkams apleisti ši dirbtuvė. Prieš paėmimą karišky reikmenų gaminti darbininkai prašė algų pakėlimo, kompanija atidėliojo ir darė pakeitimą dirbtuvėje. Senas mašinas išvežė į Cowington, Virginia. Per tą tvarkymosi laiką darbas neėjo sparčiai, bet dabar viskas susiorganizavo. Dabar ant tų naujų mašinų turime dirbti po 7 dienas, trūksta darbininkų ir už nedėldienius turėtų mokėti dvigubai.

Kaip sakiau, pamesti to darbo negalima, nes kitur negausi. Išdirbome aštuonias savaites ant naujų mašinų ir vietoje gauti daugiau mokėti, tai kompanija pasimojo numušti algas. Štai kompanijos propozicija: kurie gavo mokėti po 67 ir pusę cento į valandą, dabar gaus 65 centus; kurie gavo 78 centus, gaus 70 centų. Prižiūrėtojos visai nebuvo unijos narės; jos gaudavo mokėti po 80-85-90 centų. Joms irgi numuša iki 70 centų į valandą. Šis naujų algų pasiūlymas gauta per laiškus, būk tai praktikavimui, ką darbininkai į tai pasakys.

Žinoma, jau kai taip drąsiai ir skaudžiai finansiniai paliečia darbininkus, tai jie jau ima klausti unijos organizatoriaus, kas bus. Tačiau organizatorius tik vieną gali pasakyti, kad darbininkai turi veikti bendrai unijoje ir tokius kompanijos pasiūlymus atmesti, bet jei patys darbininkai vėl tylės ir nematys reikalo eiti į susirinkimus ir daryti bendro spaudimo, tad unijos vardas jiems neiškovos teisių.

Rugsėjo 22 d. unijos atstovai posėdžiavo su kompanijos atstovais nuo 10 valandos ryto iki 5 valandai vakaro ir neprieita prie jokio susitarimo. Kompanija nusistačius numušti algas. Kad nedaleidus jai to padaryti, reikia dabar stoti į tvirtai organizuotą darbą.

Tebūna gera pamoka visiems, kad neužtenka priklausyti unijoje, bet reikia joje veikti ir atsiliepti į unijos atsišaukimus į darbą. *V. M. D.*

IŠ SOVIETŲ FRONTO

Viename punkte vokiečiai su 11 tankų buvo prasiveržę per sovietinę liniją, bet per pusę valandos jie tapo nušluoti ir visi jų tankai sunaikinti bei iš veikimo išmušti,— Kijevo srityj.

Naciai be jokio patvirtinimo gyrėsi, būk jie sunaikinę kelis laikinuosius Sovietų tiltus permestus per Sož upę, ties Gomeliu.

Fronto žinios teigia, kad Sovietų kovūnai jau daug mylių nužygiavo pirmyn vakariniame Dniepro upės šone, grėsdami apsupt Ukrainos sostinę Kijevą iš šiaurių, pietų ir vakarų.

So. Boston, Mass.

Klaidos Pataisymas

"Laisvės" 234 numeryje pavardytam iš šio miesto mano rašinyje delei Massachusetts Lietuvių Konferencijos, kuri įvyks spalių 17 dieną, buvo parašyta, kad įvyks 3 val. po pietų. Tikrenybėje konferencija prasidės **2 val. po pietų.**

LDS. Apskričio Valdybos nariai dar ir kuopų delegatai nesivėluokit pribūti, tai pasikalbėsime, kada patogiausia turėti LDS Pirmo Apskričio konferenciją.

D. G. Jusius.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau pusbrolio Prano Šilkausko ir pusseserės Marijonos Šilkauskaitės. Abudu paeina iš Trumpaičių kaimo, Joniškio parapijos, Šiaulių Apskričio. Jau ilgokas laikas kaip jie gyvena Jungtinėse Valstijose, bet nežinau kur. Prašau jų atsišaukti, arba juos žinanti man pranešti. Būsiu labai dėkinga, nes kaip su giminaičiais norėčiau susirašinėti. Barbora Norkiūtė (iš Slėsnių kaimo, Joniškio parapijos). Mano antrašas: Barbora Norkiūtė, 8020 Suffolk Ave., West Philadelphia, Pa.

Gaudami pėdę neužmirškite savo šalies reikalus — pirkite bonus ir stampas.

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
Veltui Šermeninė
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius-Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman St.
Arti Central Skvėro
CAMBRIDGE, MASS.
Tel. TRObridge 6330
OFISO VALANDOS,
10-12 ryte, 2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais: —

★ LIETUVIŠKAS ★
Traktyrius
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tenl. VIrginia 7-4499

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Parė Kiekvieną Šeštadienį.
Atsilankite pasimatyti su Givials
Geriausias Alus Brooklyne
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutinam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Naudokitės Gera Proga
Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.
30 Dienų Nuolaida

Akiniai už $7.50
Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.
STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
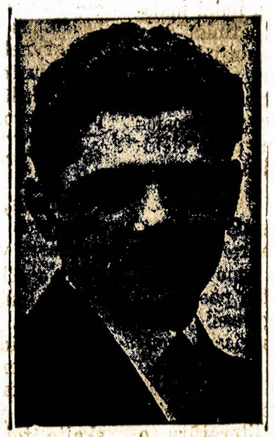
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimui ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

Paprastas Dalykas

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

svaidžių. Priešai tebebuvo miškinėje srityje, per kurią mūsų žvalgai turėjo pereit. Su mūsiškiais žvalgais, todėl ėjo ir būrelis lietuvių automatinių šaulių.

Siauras keliukas, iš abiejų pusių apžėlęs krūmais, ėjo miškan. Tuo keliuku Markaitis vedė savo kareivius ir netoli miško paskirstė juos, įskydamas žvalgams ir automatininkams užimti pozicijas ir prisidengti. Pats leitenantas Markaitis ir susižinojimų karininkas ėjo toliau pirmyn.

Markaitis staiga išgirdo tylų švilptelėjimą iš kairės. Tai buvo puskarininkis L. Jucius, kuris įspėjo leitenantą, jog priekyje krūmuose yra prikasta vokieč. minų, todėl reikia pasisaugoti. Bet nėra laiko padaryti minas nekenksmingomis, tad Markaitis nusprendė užuolanka apeiti šį pavojingą plotą. Jis atsargiai slinko pirmyn, apsižvalgydamas.

Kitas žvalgas įspėjo leitenantą, jog pastebėta grupė kokių tai vyrų. Leitenantas pamanė, kad tai, turbūt, mūsų kareiviai, nes prieš pusantros valandos buvo ton linkmėn pasiųstas mažas būrelis priekinių kovūnų tėmyt priešų judėjimus.

Paėjus leitenantui ir susisiekimų karininkui dar 20 ar 30 žingsnių, jiedu pamatė vežimą su žmonėmis ir su dviem pririštom karvėm prie jo ant kelio, vedančio į lietuvių užimtą kaimą. Matyt, civiliai žmonės sužinojo, kad priešas jau išvytas, ir jie mažu-pamažu grįžo iš miško į gimtąjį savo kaimą.

Markaitis galvojo, kad jeigu vietiniai gyventojai pravažiavo šiuo keliu, tai jame nėra pakasta minų, ir kelias, turbūt, saugus. Bet čia jis atsiminė, jog krūmuose ir toje kelio dalyje, kuria jis ėjo, buvo prisodinta minų. Reikėjo įspėt šiuos žmones gręsiančiu pavojum.

Leitenantas sustabdė vežimą, ir kad įtikint važiuotojus, jis pradėjo rankioti minas, pakastas kelyje. Per kelias minutes jis surinko dešimtį tokių "vokiškų blynų."

Staiga papliupo priešų ugnis ir sustabdė minų rankiojimą. Pasirodė, jog mūsų žvalgų pastebėti vyrai tai vokiečiai. Jie šaudė į sėdinčius vežime žmones, tarp kurių buvo penki vaikai. Vienas berniukas ir motina tapo sužeisti. Kiti vaikai niro po vežimu.

Leitenantas bėgo prie sužeisto kūdikio, iškritusio iš vežimo. Priešų kulka įsikirto Markaičiui į petį. Tačiau jis prišliaužė prie kūdikio ir apsikabinęs jį stipria ranka, šliaužė tolyn linkui duobės, kaipo apsaugos nuo švilpiančių kulkų.

Žvalgas Žeimis prislinko prie duobės ir apraišiojo leitenanto ir vaikučio žaizdas. Tada Markaitis įsakė trims automatiniams šauliams paeiti kairėn, išsikasti apkasus ir atidaryti ugnį, kad nukreipt priešų dėmesį nuo kitų mūsų žmonių.

Puskarininkis Jucius ir du automatininkai užėmė patogias pozicijas ir pradėjo šaudyti.

Leitenantas Markaitis pagulde motiną ir sužeistą berniuką ant savo apsiausto ir įsakė žvalgams nunešti į mūsų dalinio centrą. Po 15 minučių motina ir kūdikis jau buvo mūsų atvaduotame kaime.

Mūsų automatininkai tuo tarpu apsupo vokiečius pusiau-ratu ir privertė juos pasitraukti. Vėliau, kada priemiškės buvo apvalytos nuo priešų, Markaitis įsakė savo kareiviams partraukt apleistąjį vežimą į kaimą. Betemstant, leitenantas Markaitis, nežiūrėdamas savo žaizdos, ir kartu su kita žvalgų grupe darė kitus paskirtus veiksmus.

Ant rytojaus, beaušt ant, mūsų artilerija nušlavė priešų šaudomuosius punktus, ir mūsų lietuvių karių junginys pusryčiavo jau išlaisvintame Ivanovkos kaime.

Chicagos Žinios

Palaidojome Joną Razmų

Rugsėjo 29 iš Klaner koplyčios išlydėjome Jono Razmaus kūną į Graceland krematoriją, kur buvo sudegintas. Jonas buvo pakilaus, darbininiško nusistatymo žmogus ir todėl pasirinko tokį gražų laidojimo būdą.

Prie velionio karsto F. Abekas pasakė prakalbą apie velionio nuoveikius, apie gražų diktos šeimos išauginimą ir apie žmogaus rolę gyvenime.

Kalbėtojas nurodė, kad nuo tada, kaip atvyko Razmai į šią šalį 1906 metais tuoj ėmėsi visuomeninių pareigų. Vėliau jie persikėlė gyventi į Clinton, Ind. Per pastaruosius 16 metų Razmai gyveno Chicagoje.

Prie velionio karsto gražiai padainavo amerikietis dainininkas, kurio pavardė neteko sužinoti.

Laidotuvėse dalyvavo dikčiai žmonių. Visiem liūdėsis spaudė širdis, bet labiausia Jono žmonai, Petronėlei Razmienei, dukrelėm, Margaretai Kulick ir Sadie Burton, sūnui Leo ir kitiem giminėm. Sūnus atvyko į laidotuves iš karinių pareigų, Camp River Rouge, Mich. Velionio anūkas Robert Burton yra karinėse pareigose Australijoj. Suprantama, jis negalėjo dalyvauti.

Petronėlė Razmienė daug kartų yra dikčiai gėlių aukojus dienraščio "Vilnies" bazaramis ir daug prisidėjus prie pažangios spaudos stiprinimo.

Trys metai atgal Razmų sūnus Jonas žuvo gaisro nelaimėj Argo, Ill., krakmolo įmonėj. Jo žmona dalyvavo laidotuvėse.

Jonas Razmus buvo kilęs iš Lietuvos nuo Telšių. Tulą laiką gyveno Liepojuje. Ten Jonui ir Petronėlei Razmam gimė jų pirmutinis kūdikis, kuriam parinko vardą Jonas. Gaila jauno vyro, kuris žuvo gaisre.

Laidotuvės buvo gražios, įspūdingos. Garbė velionio žmonai už suruošimą gražių kultūriškų šermenų ir laidotuvių į krematoriją.

Nuo savęs reiškiu gilią užuojautą visai Razmų šeimai.

Northsaidietis.

Suėmė Gengsterį, Kuris Atidengė Stantono Nužudymą

Policija suėmė tulą James Egan, 30 m., gyvenantį 1156 W. 59th st. Jis prisipažino, kad yra vienas gengsterių, veikusių su Danny Stanton, kuris Pietinėje miesto dalyje buvo nušautas pereitą pavasarį.

James Egan sako, kad jis dalyvavęs Martin Quirk nužudyme. M. Quirk (Sonny Boy) buvo nužudytas paskutiniu laiku. Jį nudėję Stanton gengės dalyviai, atkeršindami už Stanton nužudymą.

Kaip James Egan aiškina, tai Quirk nušovęs Stantoną.

Policija džiaugiasi, kad pirmu kartu per eilę metų jai pasisekė atidengti gengsterių tarpsavines žudynes, besivaržant už grobį.

Kaip Atsitiko Su Kunigu Prunskiu Burnham Parke?

Keistas dalykas atsitiko su kunigu Juozu Prunskiu, kaip paduoda vietinė amerikoninė spauda. Ten sako, kad pereitą trečiadienį Burnham Parke prie 26-tos gatvės vyras sudavęs kun. J. Prunskiui į kaktą kuo aštriu. Kunigas ėmęs šaukti pagalbos. Užpuolikas būk išsigandęs ir nubėgęs. Pirmutinę pagalbą kunigas gavęs Michael Reese Hospital.

Užvedė Bylą Prieš "Under Cover" Autorių

Evanstonietis George W. Robnett, Church League of America sekretorius, Circuit teisme užvedė bylą prieš šiuo laiku geriausia parduodamos knygos "Under Cover" autorių John R. Carlson.

Bylos užvedėjas Robnett aiškina, kad neteisingai padarė apie jį kvotimą ir būk autorius neteisingai jį kaltina skleidime anti-semitizmo.

Robnett nepasitenkina vien autoriaus skundimu. Jis prisegė ir tos kompanijos vardą, kuri kalbamą knygą išleido, tai E. P. Dutton and Co.

Leo P. Yonik Svečiuojasi Pas Tėvus

Orlaivinio skyriaus karys Leo P. Jonikas atvyko pas tėvus praleisti savaitę atostogų.

Jis tarnauja Fairmount, Nebraska.

Leo tėvelis ir matušė dirba Vilnies redakcijoj. Abudu pasižymėję lietuvių visuomeniniame veikime.

Jaunasis Jonikas taipgi yra veikęs visuomeniniame darbe, kai turėjo daugiau laiko.

Tai budrus, aštrios minties karys. Tarnyba jam gerai sekasi. Apie šios savaitės pabaigą grįš atgal karinėn tarnybon.

N. D.

Aukavo Daug Gerų Drabužių Sovietų Pagalbai

Mrs. Strazdas, 4454 S. Western Ave., pranešė Sovietų Karo Pagalbos centrui Bridgeporte, kad ji turinti daug drabužių savo namuose. Ji juos rūpestingai sutaisiusi ir prirengusi, tik liepė atsiųsti žmogų, kuris paimtų ir atvežtų į centrą.

Drabužius, kaip sakė Strazdienė, aukavo Kastancija Macevičius, taverno savininkė, 4572 McDowell. Macevičienė surinkusi labai daug savo vyro ir vaikų atliekamų drabužių ir paaukavus, o Strazdienė, kiek reikėjo, sutaisė. Tai labai nuoširdus darbas abiejų — Macevičienės ir Strazdienės. Joms drabužių rinkimo komitetas ačiuoja už tai.

Macevičienė ir Strazdienė abi yra Chicagos Liet. Moterų Kultūros Kliubo narės, bet jų aplinkybės neleidžia jas visus susirinkimus atlankyti, tad jos neragināmos atlieka tokį darbą, kokį gali. **Girdėjus.**

Numirė 105 Metų Senukė

Numirė Mrs. Sarah Rubin, susilaukus 105 metų, gyvenusi 1240 S. Springfield Ave.

65 metai atgal Mrs. Rubin atvažiavo iš Rusijos. Ji 40 metų gyveno Chicagoj.

Tai ar tik nebus seniausia moteris Chicagoj, kurios gyvybė užgęso susilaukus gilios senatvės.

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

VIEŠBUČIO DARBININKĖS

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
APTARNAUTOJOS
$20 Į SAVAITĘ
Maloniosi Darbo Sąlygos
42 Valandų Savaitė
Vakacijos su Alga
DUODAMA UNIFORMOS
Kreipkitės į Housekeeper
GOTHAM HOTEL
5th Ave., ir 55th St.
(245)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

OPERUOTOJOS PADĖJĖJOS
PRIE SIUVAMŲ MAŠINŲ
KARINIAI DARBAI!
ARMIJAI ŠATROS
Dieniniai ir Naktiniai Šiftai
Dirbantieji asmenys privalo turėti paliuosavimo pareiškimą.
KREIPKITĖS 95 MORTON ST., 4-TOS LUBOS
7th Ave. Subvė
Christopher ar Houston St. Sta.
(244)

KAMBARIŲ APTVARKYTOJOS
..PATYRĘ. DIENINIS DARBAS.., VALAND. 8 RYTO IKI 4 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE. IR 51ST STREET N. Y. C.; NETELEFONUOKITĖ
(X)

RESTAURANTŲ DARBININKĖS
ABRAHAM & STRAUS
TURI ATDARŲ VIETŲ
MERGINOMS PRIE SODĖS
SANDWICH MERGINOM
INDŲ NUĖMĖJOM
2 KARTU Į DIENĄ VALGIS NEMOKAMAI
UNIFORMOS NEMOKAMAI
5 DIENŲ SAVAITĖ
KREIPKITĖS Į EMPLOYMENT OFISĄ
9:30 A. M. iki 4 P. M.
8-TOS LUBOS EAST BLDG.
ABRAHAM & STRAUS
FULTON & HOYT STS.
BROOKLYN, N. Y.
PRIVAŽIUOJAMA VISOM SUBVĖM
(245)

MERGINOS-MOTERYS
LENGVAM FABRIKO DARBUI. GERA ALGA IR VIRŠLAIKIAI. KREIPKITĖS COTTAGE DONUTS CO., 601 W. 26TH STREET, 10-TOS LUBOS.
(244)

MERGINOS IR MOTERYS
16 - 45
Visokiems darbams; popierinių dirbinių FABRIKAS išdirba būtinus sveikatai daiktus. MUMS REIKIA Mašinų naudotojų, pakuotojų, peržiūrėtojų ir bendrai pagelbininkų. Darbas lengvas, švarus, linksmas. Patyrimas nereikalingas. Nuolatinis darbas.
ATEIKITE AR RAŠYKITE 840 EAST 134TH
Iš būtinų darbų reikia turėti paliuosavimą.
(245)

MERGINOS-MOTERYS
Lengvam fabriko darbui
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
$20 į savaitę (5 dienos—40 valandų)
LASKO STRAP COMPANY
200 Hudson Street (5-tos lubos)
New York City
(247)

REIKIA MOTERŲ
Vilnų Apdirbimui
Nuolat, viršlaikiai—gera alga. Puikiausios darbo sąlygos.
UP - TO - DATE
YARN DYEING CORP.
Ave. V and Mill Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(248)

PIRŠTINIŲ OPERATORĖS
Ant mašinų; taipgi mokinės. Gera alga. Nuolatinis darbas. Max Mayer & Co., Inc., 443—4th Ave., (30th St.).
(247)

MERGINOS 16-60 METŲ
Lengvam fabriko darbui. Rankų darbas. Patyrimas nereikalingas. Gera alga; proga pakilimam. Nuolatinis darbas. Kreipkitės nuo 9 iki 12 ar nuo 1 P.M. iki 5 P.M.
ALLIED MFG. & TRADING CO.
409 Pearl St., 5-tos lubos.
(7—8th Ave. subvės iki Chambers St.)
(245)

MERGINOS IR MOTERYS BE PATYRIMO
PILNĄ LAIKĄ IR DALIAI LAIKO
KEPĖJOS
PRIE SODĖS MERGINOS
VIRTUVĖS DARBININKĖS
SALAD GAMINTOJOS
SANDWICH DARYTOJOS
PRIE STEAM TABLE
INDŲ MAZGOTOJOS
VIRĖJOS
DESSERT DARYTOJOS
SALDAINIŲ PAKUOTOJAI.
TURI KALBĖTI ANGLIŠKAI
DUODAMA VALGIS IR UNIFORMOS
BONAI — APMOKAMOS VAKACIJOS
PASTOVUS DARBAS
PROGOS PAKILIMUI
Iš karinių darbų neprlimami
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS VISĄ DIENĄ
56 W. 23RD ST., N. Y.
Arba kreipkitės 6 P.M. iki 9 P.M.
TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY
(X)

DŽIULERIŲ LYDYTOJOS
Bei Talsytojos
Patyrusios
Reikalauja vadovaujanti džiūlerių firma, su šiek tiek supratimo apie suliejimus ir nušveitimą džiūlerių. Puikiausia proga; puikiausios darbo sąlygos.
5 DIENŲ SAVAITĖ
KREIPKITĖS Į ROOM 409A
608—5TH AVE.,
Klauskite Miss Osterman.
(245)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

BONWIT TELLER, INC.
TURI VIETŲ
MERGINOMS SANDĖLYJE
RAŠTINĖS DARBŲ
KREIPKITĖS Į PERSONNEL OFISĄ
7 EAST 56th STREET
Darbininkės iš būtinų darbų privalo turėti paliuosavimo pareiškimą.
(246)

MERGINOS-MOTERYS
Pageidaujama 25 met ir viršaus. Lengvas pakavimo ir fabriko darbas. Patyrimas nereikalingas. Pradžiai alga $20 į savaitę, prisideda viršlaikiai.
UNIQUE BALANCE CO.
112 Lincoln Ave., (East 134th St.), Bronx

OPERATORĖS
SINGLE IR DOUBLE NEEDLE
KARINIS DARBAS!
ARMIJOS SĖTROS
Dieninių ir Naktinių Šiftai
Iš būtinų darbų reikia turėt paliuosavimo pareiškimą.
KREIPKITĖS 95 MORTON ST., 4-TOS LUBOS
7th Ave. Subvė
Christopher ar Houston St. Sta.
(244)

VIRĖJOS
REIKIA MOTERŲ INTERESUOJANČIŲ VIRIME SU NAMŲ AR RESTAURACIJOS PATYRIMU.
GEROS ALGOS — GREITI PAKILIMAI. PUIKI PROGA LAVINTIS GERAME DARBE.
TURI MOKĖTI KAIP SKAITYTI IR RAŠYTI ANGLIŠKAI
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS PER IŠTISĄ DIENĄ.
56 WEST 23rd ST., N. Y.
(X)

OFISO DARBININKĖS
Išpildymams ir suvedimams sąskaitų (invoices). Šiek tiek naudojančios typewriter ir turinčios supratimą apie adding mašiną. $18 pradžiai už 40 valandų savaitę.
J. J. NEWBERRY CO.
68 — 34th St., Brooklyn, N. Y.
(245)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

MACY'S
Reikalauja Vyrų
PAGELBĖTI KRAUTI RAKANDUS Į TROKUS ANT
Naktinių Darbų
Garantuojama
10 Valandų Viršlaikių
Kreipkitės Asmeniškai bile dieną su pirmadieniu, įimant penktadienį 47-44 31st Street, Long Island City. B.M.T. ar I.R.T. subvės (Flushing Local) iki Rawson Street. Independent Subvė iki Queens Plaza.
W.M.C. taisyklės turi būti išpildytos
(249)

PRISTATYMAMS PAGELBININKAI
AR JŪS MYLITE DIRBTI LAUKE?
JEI TAIP, TAI JŪS GALITE BŪT PAGELBININKU PRIE RAKANDŲ TROKO.
KREIPKITĖS ASMENIŠKAI
MACY'S WAREHOUSE
47-44 31 ST., LONG ISLAND CITY
B.M.T. AR I.R.T. SUBVĖS (FLUSHING LOCAL) IKI RAWSON ST. INDEPENDENT SUBVĖ IKI QUEENS PLAZA.
W.M.C. RULES MUST BE OBSERVED.
(249)

VIEŠBUČIŲ DARBININKAI
VYRAI VIRTUVĖJE
INDŲ ATĖMĖJAI
VYRAI VIDAUS RUOŠAI
INDŲ MAZGOTOJAI
PASTRY PAGELBININKAI
Malionios darbo sąlygos
Vakacijos su alga.
DUODAMA UNIFORMOS
Kreipkitės į Steward
GOTHAM HOTEL
5th Ave., & 55th St.
(245)

REIKIA BERNIUKŲ
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
GERA ALGA—PASTOVUS DARBAS
RAND WOOD PRODUCTS CO.
427 E. 76th St., 5-tos lubos
(245)

STIKLO DARBININKAI
Prie Pyrex stiklo; vyrai ar moterys, aukštos algos. Bay Glass Co., 307 Atlantic Ave., Brooklyn.
(247)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI
dalį laiko ar pilną laiką.
Ar jūs galite dirbti bi kuriuo iš sekamų pažymėto laiko?
8 A. M. IKI 12 PIETŲ
8:30 A. M. IKI 12:30 P. M.
9 A. M. IKI 1 P. M.
10 A. M. IKI 2 P. M.
11 A. M. IKI 3 P. M.
12 PIETŲ IKI 4 P. M.
1 P. M. IKI 5 P. M.
2 P. M. IKI 6 P. M.
Arba gal jūs galite dirbti pilną laiką sekamuose darbuose?
TAVORŲ
SUŽYMĖJIMO
APTARNAVIMO
APVALYMO
PLATFORMO
MACY'S
Sandėlyje ir dirbtuvėje turi daug darbų vyrams. 60c į valandą. Kreipkitės asmeniškai bile dieną su pirmadieniu, įimant penktadienį. 47-44 31st St. Long Island City
B.M.T. ar I.R.T. subvės (Flushing Local) iki Rawson St. Independent subvė iki Queens Plaza.
W.M.C. taisyklės turi būti išpildytos
(250)

VYRAI
BERNIUKAI
16 IKI 60 METŲ
Patyrimas nereikalingas.
Mokintis gerai apmokamo amato. Dirbti skerstuvėje prie avių ir veršiukų.
NUOLATINIS APSKRITŲ METŲ DARBAS
MILLER ABATTOIR CO.
2014—5th St., North Bergen, N. J.
Arti Tonnelle Ave., ir Susquehanna R. R.
(246)

METAL WEATHER STRIPPER;
vienas iš aukščiausia apmokamų darbų Brooklyne. Hygrade Metal Weather Strip Co., 2886 Nostrand Ave., Brooklyn.

VAŽINĖTOJAI
(Draiveriai)
Susipažinę su Metropolitan New York ir New Jersey; būtina pramonė; geros algos.
THE THEOBALD INDUSTRIES
GALE SANFORD AVE.
KEARNY, N. J.
Public Service Bus 43 pravažiuoja mūsų duris.
(246)

VYRAS PRIE LEDO IR LEDO KAPOTOJAS
Valandos 8 iki 4:30
HOTEL EMPIRE
63rd St., ir Broadway
(246)

REIKIA DARBININKŲ KEPTUVĖJE
NUOLATINIS DARBAS;
GEROS ALGOS
SAUKITĖ JEFFERSON 3-1155
AR KREIPKITĖS:
632 GATES AVE., BROOKLYN.
(246)

BERNIUKAI & VYRAI
Būtinas Karinis Darbas
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
GROBET FILE CO.
421 CANAL ST.
6-tos lubos
Kreipkitės tarp 3 ir 7 P. M.
Iš būtinų darbų reikia turėti paliuosavimo pareiškimą.

VYRAI 21 - 30
Su patraukimu prie mechanizmo. Bus pamokyti per 2 savaites, valymui ir aliejavimui knygvedystės mašinas biznių ofisuose. $18 į savaitę pirmose 2 savaitėse, $22 vėliau.
REMINGTON RAND, 315 4th Ave. (24th) 3-čios lubos. Mr. Hannan.
(246)

BONWIT TELLER, INC.
TURI VIETŲ
ELEVEITERIŲ OPERATORIAMS
VYRAMS PRIE DURŲ
KREIPKITĖS Į PERSONNEL OFISĄ
7 EAST 56TH STREET
Darbininkai iš būtinų darbų privalo turėti paliuosavimo pareiškimą.
(246)

PAGELBININKAI PRIE AUTOMOBILIŲ
Privalo turėt driver's license. Būtinas karo darbas. Nuolatinis darbas. $26 į savaitę.
CURRY CHEVROLET CO.,
Broadway, prie 133rd St.

LUMBER YARD
Reikalaujama vyro su patyrimu nedideliais kiekiais išleidžiamo medžio pagelbėjimui krauti į trokus, patarnauti kostumeriams, prižiūrėti trokus ir tt.; turi pažinti medį, mill work ir mouldings. Butler Lumber Co., 220 West 14th St., N. Y. C.

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

TURRET LATHE Nustatymui Vyrai
PILNAI PATYRĘ PRIE NAUJŲ WARNER IR SWASEY'S TAIPGI
Turret Lathe Opers.
Geros Algos ir Darbo Sąlygos
Pasitarimai kasdien iki 5 P.M., Sekmad., 9-11 A.M. Iš būtinų darbų reikia turėti paliuosavimo pareiškimą.
MELCHIOR, ARMSTRONG DESSAU CO.
Ridgefield, New Jersey
(244)

REIKIA VYRŲ
Kariniams darbams; patyrimas nereikalingas. Kreipkitės į:
ROSS GALVANIZING WORKS,
395 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.
(249)

PAGELBININKAI PRIE ELEKTRO PLATERS
Su ar Be Patyrimo
KREIPKITĖS KASDIEN 9:30 IKI 5:30
TECHNICAL METAL FINISHING CO.
214 STARR ST., BROOKLYN.
(244)

VYRAI
BENDRAM APVALYMO DARBUI. VALANDOS NUO 8 RYTO IKI 4:30 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE., IR 51ST STREET, N. Y. C., NETELEFONUOKITE.
(X)

VYRAI VIDAUS RUOŠAI PATYRĘ
VALANDOS NUO 8 IKI 4:30, KREIPKITĖS Į MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7th AVE., IR 51st STREET, N. Y. C. NETELEFONUOKITE.
(X)

VYRAI
NEREIKIA PATYRIMO
DUODAMA VALGIS IR UNIFORMAI
INDŲ MAZGOTOJAI
PUODŲ MAZGOTOJAI
APVALYTOJAI, DIENOM IR NAKTINIS PECKORYS
TAIPGI PATYRĘ VYRAI, KAIPO KIETŲ SALDAINIŲ GAMINTOJAI
INDŽINIERIO
TURI KALBĖTI ANGLIŠKAI
BONAI — APMOKAMOS VAKACIJOS
PASTOVUS DARBAS
Iš karinių darbų neprlimami
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS VISĄ DIENĄ
56 WEST 23RD ST., N. Y.
ARBA KREIPKITĖS 6 P.M. IKI 9 P.M.
TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY
(X)

LĖJIKAI
MOULDERS IR PAGELBININKAI
DIDELEI MISINGIO LIEJYKLAI
Asmenys iš karinių darbų ar būtinų veiklumų nebus priimami be darbdavio pareiškimo dėl jų atliekamumo.
NEPTUNE METER CO.
Jackson Ave. & Crane St.
Long Island City, N. Y.
(244)

RESTAURANTŲ DARBININKŲ
ABRAHAM & STRAUS
TURI ATDARŲ VIETŲ
INDŲ MAZGOTOJAMS
INDŲ NUĖMĖJAMS
PAGELBININKAMS VIRTUVĖJE
2 KARTU Į DIENĄ VALGIS NEMOKAMAI
UNIFORMOS NEMOKAMAI
5 DIENŲ SAVAITĖ
KREIPKITĖS Į EMPLOYMENT OFISĄ
9:30 A. M. iki 4 P. M.
8-TOS LUBOS EAST BLDG.
ABRAHAM & STRAUS
FULTON & HOYT STS.
BROOKLYN, N. Y.
PRIVAŽIUOJAMA VISOM SUBVĖM
(245)

Paprasti Darbininkai
Geras Pastovus Darbas
Telefonuokite Mr. Bauman, Newark, N. J.
Mitchell 2-4120
ONYX OILS & RESINS
193 Christie St.
Newark, N. J.
(245)

VYRAI
PRIE PLIENO DARBŲ
Patyrimas Nereikalingas
BŪTINA PRAMONĖ
Kurie dabar dirbate karinius darbus nesikreipkite.
JOS. T. RYERSON & SON, Inc.
203 West Side Av., Jersey City
(246)

VYRAI—GYVYBINIS KARO DARBAS
Taipgi Bendras Fabriko Darbas
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
Su Drafto Pratęsimu
AMERICAN CHICLE CO.
30-80 THOMSON AVE., L. I. CITY
Rawson St. sta.—10 minutes Manhattan
(Iš būtinų darbų reikia turėti paliuosavimo pareiškimą)
(246)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Lietuviams Komunistams ir Simpatikams

Du metai atgal atlikome istorinį darbą, su pasidarbavimu lietuvių komunistų ir jų simpatikų išrinkome Peter V. Cacchione konsilmanu į miesto tarybą ant Komunistų Partijos baloto. Tai yra svarbi įstaiga, joj padaromi visi miestui patvarkymai. Didžiausio Jungtinėse Valstijose miesto tokioj vietoj svarbu turėti darbo klasės atstovą. Tai pavyzdys kitų miestų darbininkams, kad ir jie gali padaryti tą patį, išrinkti komunistą.

Draugai komunistai ir simpatikai, šiemet padirbėkime didesniu įtempimu, kad išrinktume Peter V. Cacchione dar dviem metam. Tą galime padaryti laike rinkimų balsuodami už Peter V. Cacchione pirmą numerį ir paragindami balsuoti savo gimines, draugus ir susiedus, aplankydami juos pirm balsavimų. Padirbėkime visi pasišventusiai du ar tris vakarus.

Spalių 18 d., pirmadienio vakaro 7 val., Laisvės svetainėj, 419 Lorimer St., Brooklyne, kviečiami susirinkti komunistai ir simpatikai. Čia bus paaiškinama, ką mes galime atlikti šioje rinkimų kampanijoje. Dar pakartoju: nesivėluokite, būkite laiku ir būtinai.

Rinkimų Kampanijos Gaspadorius.

Mirė A. Radzevičius

Aleksandras Radzevičius, daugeliui žinomas laidotuvių direktorius, mirė pereitą pirmadienį, spalių 11-tą, širdies liga. Palaidotas spalių 15-tą. Liko liūdėsyje žmona, sūnus ir duktė.

Ernst Oscar Hopf, nacių partijos narys ir buvęs tarnautojas nacių firmos įstaigoj, 17 Battery Place, New Yorke, nuteistas tris metus kalėti už pabėgimą nuo drafto Meksikon, iš kur jį deportavo atgal.

Filmos-Teatrai

"We Will Come Back"--Įdomi Filma

"We Will Come Back," naujausia Sovietų Sąjungos filma, pirmu kartu Amerikoje pradėta rodyti Victoria Teatre, Broadway ir 46th St., New Yorke.

Filmą dirigavo Ivan Piriev, fotografavo V. Pavlov, muzika B. Volsky'o, mažuosius setus paruošė Alexander Ptushko, o angliską aiškinimą — Charles Clement. Gaminimui vadovavo Frederic Ermler ir Leonid Trauberg. Gaminta Art Film Studijose, Alma-Ata, Sovietų Sąjungoj. Amerikoj stato Artkino Pictures, Inc.

AKTORIAI:

Distrikto sekretorius .. Vasili Vanin
Col. Makenau .. Mikhail Astangov
Natasha ..... Marina Ladynina
Gavrila Rusov ..... Mikhail Zharov
Sasha Rusov ..... Mikhail Kuznetsov
Rotman ..... Boris Poslavsky
Orlov ..... Victor Kulakov

Filmos rodymas užima apie pusantros valandos, bet užbaigus atrodo, kad dar peranksti pasibaigė — labai užintriguojanti. Įtemptai lauki, kas bus toliau.

Dalykas eina apie būrius partizanų, kurie didvyriškai kovoja nacių užfrontyje ir laimi daug skaisčių pergalių, o jų garbė legendomis skrenda iš kaimo į kaimą ir įvaro naciams nepakenčiamą baimę. Naciai siūlo didelius pinigus ir daro visokiausius planus, kad suimti partizanų vadą, partinės organizacijos sekretorių, kuris paskutiniu išeidamas iš nacių užgrobiamo kaimo pareiškia pasiliekančiam senukui — "mes sugrįšime."

Naciams, pagaliau, pavyksta į partizanų kempę pasiųsti šnipą, kuris persistatęs nuo nacių išgelbėtu raudonarmiečių karininku įgauna partizanų pasitikėjimą. Sekiodamas jauną partizanę, radio pranešimų perdavėją, apgavingai priselina prie aparato ir perduoda apie partizanus žinių vokiečių komandai. Ir taip kelis syk atrodo, jog partizanai žuvę, kelis syk jų vadas žiūri mirčiai akysna, bet jie kiekvienoje padėtyje randa būdų mušti nacius ir sugrįžta į gimtąjį kaimą pergalėtojais, žinoma, ne be aukų iš savo pusės.

Visiems reikėtų pamatyti tą įdomią filmą.

Komedija "Fired Wife"

Pradedant spalių 14, per penkias dienas, Academy of Music Teatre, 126 E. 14th St., New Yorke, rodoma komedija "Fired Wife" su Diana Barrymore ir Robert Paige, taipgi "We Have Never Been Licked." Šeštadienio popietį specialė vaikams programa. O spalių 18-19 rodys "Under Two Flags" ir "The Rains Came."

"Lad From Our Town" Pradėjo 2 Savaitę

Romantiška ir intriguojanti Sovietų Sąjungos karo laikų drama "A Lad From Our Town," su dideliu pasisekimu rodoma Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., pradėjo 2-rą savaitę ir menama, jog dar turės pasilikti ilgiau, nes skaitlingai lankoma. Daugelis filmą skaito labiausia jaudinančia iš visų po "Merginos iš Leningrado" buvusių rodytų filmų.

San Carlo Opera Pradeda Paskutinę Savaitę

Paskutinę iš trijų New Yorke buvimo savaičių, San Carlo Opera Co. pradės suvaidinimu "The Barber of Seville" spalių 17-tos popietį, su Grace Panvini, taipgi Palermo ir Pilotto vadovaujančiose rolėse. O vakarinėj programoj suvaidins "La Tosca" su Mobley Lushanya ir Lindi, Valle ir Malatesta.

Šio šeštadienio popietį, 16-tą, statoma "Aida," o vakare — "Rigoletto." Vaidina Broadway Teatre, Broadway ir 52nd St., New Yorke.

Pasimatysime Baliuje Šį Šeštadienį

Lietuvių Literatūros Draugijos 1-mos kuopos balius įvyks jau šiandien, spalių 16-tos vakaro 7 val., 419 Lorimer St., Brooklyne. Įžanga tik 25c.

Į balių kviečiami visi, nariai ir ne nariai, kas tik mėgsta draugiškai ir su visuomeniška nauda pasilinksminti. Baliuje nuobodauti neteks, nes bus trumpa programa, gerų vaišių ir muzika šokiams. O pasilinksminimas mūsų organizacijų baliuose, kaip žinia, visuomet eina paramai visuomeniškų reikalų. Tad kviečiame visus. Iki pasimatymo baliuje šio šeštadienio vakarą.

Ar Norite Išlaikyti Rendas nuo Kilimo?

Jeigu taip, tai šiandien, spalių 16-tą, nuvažiuokite į Empire State Bildingą, 34th St. ir 5th Ave., New Yorke, bile kurią iš šių valandų: 10:30, 11:30, 2, 2:30, 3 ar 4 val., kad nueiti su organizacijų delegacijomis pas kainų administracijos viršininkus. Svarbu, kad kiekviena organizacija būtų atstovauta delegato ar atstovo arba valdybos ar šiaip nario, kuris tik gali dalyvauti.

Kožną iš minėtų valandų bus grupės, kožnai bus vadai. Susirinks bildingo koridoriuje (lobby) netoli prie įėjimo iš Fifth Ave.

L. K. N.

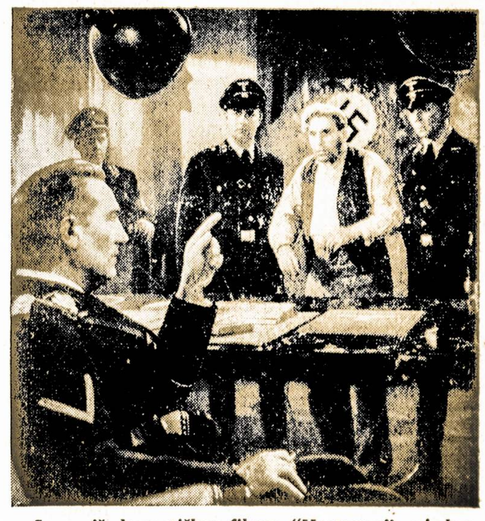

Scena iš dramatiškos filmos "Hostages," vaizduojančios požeminį Europos žmonių judėjimą prieš nacius pavergėjus, Globe Teatre, Broadway ir 46th St., New Yorke.

Naujoji Gadynė Užsidarė

Naujoji Gadynė, social-trockistų savaitraštis, 220 Leonard St., Brooklyne, **užsidarė.** Paskutinis numeris išleista šią savaitę.

Naujoji Gadynė buvo gimus trockistinės epidemijos laikais, 1931 m. ir iš tos ligos nepajėgė išeiti. Ją pabaigė suėsti pronacikas vėžys. Vieniems iš jos rėmėjų ėmė metus pamatyti jos supuvimą, kitiems kelis metus, dar kitiems desėtką su viršmetų, bet didžiuma pamatė ir nuo jos atsipalaidojo. Burbuliškai pūstos "masės" pastaruoju laiku tiek buvo "padidėjusios," kad savo menkystę Naujajai Gadynei reikėjo slėpti po klerikalų ir smetonininkų skvernu, bet ir tas nepagelbėjo — lietuviai nenori skaityti naciškos - fašistiškos propagandos, nežiūrint, keno palaiminta. Prisiėjo užsidaryti.

Kam teks palaikai, svarstysią šėrininkų susirinkime.

Majoras La Guardia gavo žinių, jog Brooklyne galima gauti ir tokios anglies, kuri nedega. Tokie pardavėjai bus teisiami.

Andrew Jackson High School visi mokiniai gausią X-Ray krūtinės egzaminus.

Bronislaw Huberman, žymus smusmuikininkas, koncertuos spalių 16-tos vakaro 8:30, Carnegie Hall, 7th Ave. ir 57th St., New Yorke. Įžanga nuo 83c.

Trečia ir Galutina Savaitė!
naujo šaunaus judžio su
SONJA HENIE
JACK OAKIE — CESAR ROMERO — CAROLE LANDIS
"WINTERTIME"
Taipgi Woody Herman ir Orkestra
IR PUIKUS VAIDINIMAI SCENOJE
ROXY 7th Ave. ir 50 St. N. Y.

Juokais galite patrūkt bematant keistas kvailybes juokingiausios Amerikoj šeimos juokingiausiame Amerikos judyje!
Mary MARTIN, Franchot TONE
Dick POWELL, Victor MOORE
"TRUE TO LIFE"
Ir dvigubai juokingiau! O dar Scenoj Puikiausias Amerikos Kvartetas, THE INK SPOTS ir 1943 Kapelija TONY PASTOR ir Jo Orkestras, PAT HENNING, buvęs George White's Scandals žvaigždė, ir TOY ir WING, jauni Chiniškų Šokių Stilistai.
PARAMOUNT Theatre TIMES SQUARE

J.V. JĖGOS TRAUKIA PIRMYN
ITALIJOJ
MATYK AMERIKOS PILIEČIUS JAPONŲ KILMĖS MUSANT NACIUS ITALIJOJE. MATYK MŪSŲ KRAŠTĄ — KELIAUK AKIMIS LAISVAI, ŽAVINČIAI Į NEVADĄ, matydamas šį įspūdingą judį. Taip pat girdėk mūsų ŽINIŲ LAISVĄJĄ SAKYKLĄ ir tiesioginiai sužinok, kas dedasi pasaulyje. Be to, ir 43 kiti žinių judžiai.
EMBASSY Newsreel Theatre
Broadway ir 46 St., N.Y.

DABAR RODOMA
Milionas dolerių * 19 didžiausių Hollywoodo žvaigždžių * Daug muzikų, aktorių, technikų, kompozitorių, poetų, laikraštininkų ir tų, kurie naikina nacius, pagamino šį stebėtiniausį judį pasaulyje — judį, parodantį, kodėl
LIETUVA
BUS LAISVA IR IŠNAIKINS VĖL KURIĄ NORS DIENĄ KIRMĖLES NACIUS. TODĖL JŪSŲ PAREIGA PAMATYTI
"HOSTAGES"
Nebrangios kainos. Jūs, vyras ar moteris, didžiuositės pamatę šį judį.
GLOBE THEATRE BROADWAY
ir 46th Street, New York.

Atidarymas Spalio 19-tą
THEATRE GUILD perstato
"OTHELLO"
lošiant
Paul Robeson
parašytas WILLIAM SHAKESPEARE
SHUBERT THEATRE
44th St. West of Broadway

Artkino Perstato Šaunų Sovietų Judį!
Priešai žino savo nedorybes — Jie mato slaptą raštą ant sienos.
Jie bijo dienos, kuomet . . .
'WE WILL COME BACK'
(Mes Sugrįšime)
Po stebėtino pasisekimo "The City That Stopped Hitler," Victoria Theatre laiko sau garbe rodyti šią naują galingą dramą didvyriškų Rusijos partizanų kovotojų.
Nuolat nuo 10 A.M.—Vidunaktyj Rodoma Kas Naktį.
VICTORIA THEATRE 46th St. ir Broadway

ANTRA DIDŽIOJI SAVAITĖ!
ARTKINO PERSTATO PIRMĄ KARTĄ AMERIKOJ
NAUJĄ RUSŲ JUDĮ
'LAD FROM OUR TOWN'
Graži ir jautri meilės istorija Ruso vaikino ir mergaitės, kurių meilė išlaiko net audringuose šių laikų įvykiuose.
Judis paremtas drama Konstantino Simonovo, "The Russian People" autoriaus.
Nuolat nuo 9 A. M.—Vidurnakti Kas Šeštadienio Naktį
STANLEY THEATRE 7th Ave. tarp 41-42 Sts., N. Y. WI-7-9686.

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prieinamos Kainos
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
Darbininkų Įstaiga
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIOS BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

PIRMUTINIS ir GERIAUSIAS BROOKLYNE
LIETUVIŠKAS KABARETAS
STANLEY MISIUNAS
SAVININKAS
GERIAUSI GĖRIMAI
ir Namie Gaminti Užkandžiai
Daug Stalų Kompanijom
Iš kitur atvykusius svečius visuomet širdingai pavaišiname.
Plačiai žinomas bartenderys Vincentas Žvirblys ekstra gerai patarnauja.
Todėl prašom visus dažnai ateiti į mūsų
PARAMOUNT CABARET
473 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Prie R.K.O. Republic Teatro Tel. Evergreen 4-6864

Gražus Pasirinkimas
Pauksuotas $1.00 ir aukščiau
Auksinis $3.50 ir aukščiau.
Puikiausi moderniniai žiedai. Setas $30.00 ir aukščiau.
Inicialinis žiedas, $15.00 ir aukščiau.
3-jų kavalkų setas, $2.50 ir aukščiau.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173 ATDARA VAKARAIS.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
Stanley Rutkūnas
Savininkas
282 Union Ave.
BROOKLYN, N. Y.
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Tel. EVergreen 4-9612

LIETUVIŠKA
GERIAUSIA DUONA
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn
KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui. Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.
Tel. EVergreen 4-8802 Sav. V. LUKOŠEVIČIUS.

NOTARY PUBLIC
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.